

Älvsborgarna

Göteborgs garnison

NR 2 • 2020

- **Projekt Amfibie**
- **Stöd till provtagning**
- **Förstärk krisledningen i Göteborg**
- **Kungens kanoner**
- **Garnisonssällskapets verksamhet**
- **Länsstyrelsen samordnar under pandemin**

ÄLVSBOGARNNA är ett samarbete mellan Göteborgs garnison/Försvarmakten, Elfsborgsgruppen/Försvarmakten (kontaktperson Dan Nilsson, 0709-458956), Kunglig Älvsborgs Regementes Kamratförening (kontaktperson Lars Rehn, 033-41 49 43) och Göteborgs Garnisons kamratförening. Vidare medverkar traditionsföreningarna genom FVMA och Garnisonssällskapet Göteborg. Redaktör är John-Olov Fridh, john-olov.fridh@hotmail.com, Göteborgs Garnison, Box 5155, 426 05, V Frölunda. Ansvarig utgivare är Svante Bergh.

Tidningen Älvsborgarna är politiskt oberoende, och har som syfte att ena och stärka kunskapen och förbandsandan inom Göteborgs garnison, samt i anslutna frivilliga organisationer.

Tidningen ska också öka omgivningens kunskap och förståelse för garnisonen och dess enheter, samt det blivande Älvsborgs Amfibieregemente (AMF 4)

Den är också ett forum för kamratföreningar med intresse av ett starkt försvar i väster.

Tidningen strävar även efter att belysa viktiga delar inom återuppbyggnaden av ett totalförsvar i balans, och distribueras därför även till beslutsfattare på olika nivåer i västra Sverige.

Från och med denna utgåva kommer ett särtryck ur tidningen att tryckas. Syftet är att skapa intresse och debatt bland yngre försvarsintresserade personer inledningsvis främst vid Göteborgs universitet.

Debattartiklar återger skribenternas åsikter och utgör inte ett ställningstagande från tidningen.

Tidningen har ett samarbete med och stöds av Föreningen för Göteborgs Försvar.

Layout: Studio MT.
Tryckt inom EU av Sandstens Tryckeri AB 2020.

Tidningen stöds av Föreningen för Göteborgs Försvar.

Omslagsbilden: Allt tyder på att ryktet om Amf 4 död är fel. Som det ser ut nu kommer regementet att få nytt liv. Minnesstenen vid FömedC, foto Björn Borg.

Äldre utgåvor av tidningen är lagrade på gsgbg.se under Media.

Garnisons- chefens lägesbild:

Peter Fredriksson C FömedC

TILLVÄXT GÖTEBORG

Vi går nu igenom en påfrestande tid med en pandemi som testar oss hårt i fredstid. Det är en högt ringande väckarklocka som prövar Sveriges förmåga till beredskap, tillgänglighet och snabb effekt.

Det är viktigt att vi agerar med eftertanke avseende skydd och uthållighet, liksom att prioritera att kunna fortsätta bedriva skarp verksamhet trots den osynliga fiende vi just nu kämpar mot. Därför begränsar vi tillträde till militärbasen, då den operativa verksamheten måste skyddas och säkerställas inom Garnisonen. Vi hoppas att smittläget ska medge av vi kan träffas till våren 2021. Vi får ta ett steg i taget, vara flexibla och anpassningsbara och ta beslut utefter hur läget förändras.

Ni får här en genomgång av den utveckling Försvarmakten står inför, nationellt men framförallt lokalt här i Göteborg. Syftet är att informera men också starta igång tankar och idéer hos oss alla då det är vi tillsammans som skall genomföra utvecklingen av totalförsvaret i Göteborg.

Regeringens proposition till totalförsvarsbeslut

Såväl inrikes som utrikes säkerhet har under en länge tid varit turbulent. Regeringens proposition till totalförsvarsbeslut för perioden 2020–2025 med fortsatt inriktning till 2030 är ett uttryck för detta. Propositionen innehåller bl.a. övergripande mål för totalförsvaret, inriktning för Försvarmaktens krigsorganisation, och förändringar i Försvarmaktens grundorganisation. En politisk kontrollstation sätts till år 2023, för att se om vi är på rätt väg.

Processen framåt innebär att riksdagen behandlar denna och fastställer beslutet i december. Regeringen kommer därefter att ge närmare inriktningar och anvisningar till Försvarmakten, som genomför ett analys- och

avvägningsarbete och redovisar verksamhetsplan med budgetunderlag den 1 mars 2021.

Försvarsbeslutet år 2015 innebar en historisk vändpunkt för Försvarmakten. Det rådde då politisk samsyn om ett förändrat och försämrat omvärldsläge. Därmed påbörjades vår resa mot ett starkare försvar. Under den senaste femårsperioden har förmågan att försvara Sverige successivt stärkts. Detta genom: Försvarmaktsövning Aurora 2017; tillförd materiel; könsneutral värnplikt; permanent närvaro på Gotland; organisationsförändring med starka försvarsgrensstaber och militärregionstaber; totalförsvarsplanering; internationella samarbeten och övningar, samt; ett ökat förtroende hos svenska folket. Vi är på rätt väg.

Den proposition som nu ligger på riksdagens bord innebär en fortsatt successiv tillväxt för försvaret av Sverige. Den ger ett betydande tillskott i vår ekonomi – från en budget på 40 miljarder år 2014, till nära 60 miljarder år 2020, till över 80 miljarder år 2025. Den ger också en långsiktig inriktning för vår fortsatta förmågeutveckling. Detta kommer att ge oss förutsättningar att fortsatt växa i volym och att stärka samtliga försvarsgrenar och stridskrafter. Det läggs också ökad kraft på att bygga ett starkare civilt försvar, vilket vi ser mycket positivt på. Vi ökar dessutom försvarssamarbetet med andra länder, främst Finland. Sammanlagt bygger vi nu tillsammans ett starkare försvar med ökad tröskeeffekt.

Under perioden kommer vi att etablera flera nya regementen och en ny flotttilj. Inom befintliga garnisoner etableras Norrlands dragonregemente (K4 i Arvidsjaur), Upplands flygflottilj (F16) i Uppsala och Älvsborgs amfibieregemente (Amf 4) här i Göteborg. På nya förbandsorter tillkommer Dalregementet (I 13) i Falun, Västernorrlands regemente (I 22) i Sollefteå med utbildningsdel i Östersund samt Bergslagens artilleriregemente (A 9) i Kristinehamn. Förband på nya orter innebär utmaningar vad gäller miljötillstånd, infrastruktur,

personal och materielförsörjning, men skapar på sikt förutsättningar att ytterligare stärka vår försvarsförmåga.

Tillgången till personal blir en avgörande faktor för vår tillväxt. Krigsorganisationen ska öka från ca 60 000 befattningar idag till ca 90 000 år 2025. Detta ska vi göra genom att fylla upp ramarna för volymen officerare och annan militär personal, öka antalet civilanställda, och inte minst genom att successivt öka värnpliktsvolymen från ca 5000/år idag till ca 8000/år 2025. Vi önskar naturligtvis att många väljer att ta fortsatt kontinuerlig anställning inom Försvarsmakten, men många kommer ändå att gå vidare mot civila utbildningar och civila anställningar. Samtidigt kommer de att krigsplaceras i mobiliseringsförband eller på andra platser. Frågor om krigsplacering och krigsföretag är fortfarande under utredning, men oavsett finns här anledning för oss att titta närmare på hur vi kan hjälpa tidvis anställda eller pliktade till en civil karriär och/eller kompetensutveckling som i kris och krig kan vara till nytta för Sverige.

Försvarsmaktens utveckling i Göteborgsområdet

Göteborgs garnison samlar Försvarsmaktens militära närvaro i Göteborgsområdet. Området inkluderar Kåringberget, Känsö och Skredsvik samt ett antal skjutfält och övningsområden i och runt Göteborg. I Göteborg representeras Försvarsmakten idag av Försvarsmedicincentrum och enheter från förband som har sin ledning på annan ort. Inom garnisonen finns även civil verksamhet som verkar inom ramen för Totalförsvaret. Operativt handlar det inte minst om Sjöräddningscentralen (JRCC) där Sjöfartsverket, Kustbevakningen och Försvarsmakten samlokaliserar för att skapa civil och militär själagesbild.

Totalförsvarspropositionen innebär förstärkningar av alla Försvarsmaktens verksamheter i och runt Göteborg. Försvarsmaktens anställda inkl. värnpliktiga vid Göteborgs garnison förväntas öka från ca 1100 i år till ca 1600 år 2025 till ca 1800 år 2030. Till dess siffror tillkommer Hemvärnets bataljoner liksom ca 200 anställda vid de civila totalförsvarsmyndigheter som verkar inom garnisonen. En ökad militär närvaro i Göteborg innebär också ökad materielltillförsel, ökad militär verksamhet och fler övningar på fler övningsområden. Detta kan komma att uppfattas som störande av en lokalbefolkning som inte längre är van vid detta. Vi uppfattar dock att vår närvaro hittills i stort uppfattas som positiv. I mätningar ökar allmänhetens förtroende för Försvarsmakten. Vi rankas också som en av Sveriges mest attraktiva arbetsgivare. Hos oss

utvecklar den enskilde både generella och specifika kompetenser och man får vara en del av något som är större än sig själv, "utvecklande för mig – göra skillnad för andra".

Tillväxt Försvarsmedicincentrum:

Försvarsmedicincentrum är Försvarsmaktens kompetenscenter för försvarsmedicinska frågor och lyder under Försvarsmaktens logistikchef och Försvarsmaktens generalläkare. Försvarsmedicinens övergripande syfte är att skapa och vidmakthålla ett högt stridsvärde på förbanden. Försvarsmedicin omfattar all verksamhet som Försvarsmakten bedriver inom hälso- och sjukvård samt hälsoskydd liksom veterinärmedicin för tjänstedjur. Verksamheten inom dessa områden omfattar bl.a. forskning och utveckling, kompetens- och materielförsörjning samt förberedelser, genomförande och uppföljning av insatser. Härifrån leds och utvecklas sjukhuskompaniet – Försvarsmaktens mest kvalificerade sjukvårdsförband. Förmågan hos ett sjukhuskompani motsvarar den initiala traumavården som finns i den civila sjukvården, men med fokus på ett genomförande under extrema förhållanden. Kompaniet bedriver även daglig sjukvård. Satsningar inom det försvarsmedicinska området inkluderar bl.a.:

Öka hela Försvarsmaktens strids- sjukvårdsförmåga och organisation nationellt, t.ex. genom att stödja införandet av regionala och försvarsgrensvisa sjukvårdsskolor. I Göteborg ska därför fler sjukvårdsinstruktörer utbildas.

Utveckla och producera Försvarsmaktens operativa sjukvårdsförband inkl. fältsjukhus med nya förmågor och bättre mobilitet för ökad tillgänglighet. Ett exempel på mobilitet som vi skulle vilja pröva är att sätta ett fältsjukhus på fartyg eller ta fram ett koncept för motsvarande rörliga förmåga.

Tillsammans med den civila sjukvården behöver vi bygga gemensam och kompatibel kompetens, förståelse och samarbetsanda till nytta för totalförsvarets sjukvårdssystem. Här berörs såväl personal- och kompetensförsörjning som materielfrågor, processer och ansvarsfördelning för att skapa en sjukvårdskedja som hänger ihop.

Vår stående utbildningsanläggning med kvalificerad simuleringsmöjlighet av sjukvård i krigsliknande förhållanden ska vidareutvecklas.

Ett ökat antal värnpliktiga ska utbildas till sjukvårds- och logistiksoldater, från 50 st/år till 150 st/år fram till 2030. Vi jobbar också för att våra värnpliktiga ska kunna tillgodogöra sig civila meritvärden under sin utbildningstid hos oss: Som första statliga myndighet godkände

Myndigheten för Yrkehögskolan i augusti i år en SeQF-nivå 5 yrkeskvalifikation för titeln Militär Undersköterska. Fokus ligger på akut omhändertagande, evakuering och omvårdnad med fokus på traumaskador. Här finns alltså nu en förmåga som kan bredda kompetensförsörjningen till den civila sjukvården. Här vill vi möjliggöra klinisk växeltjänstgöring på sjukhus för kontinuerligt anställd försvarsmaktspersonal, men även att de som inte tar kontinuerlig anställning vid Försvarsmakten kan anställas i den civila sjukvården. Det skulle vara bra för totalförsvarets sjukvårdskedja. Nästa projekt vi skulle vilja starta framöver är att definiera civila meritvärden och justera vår värnpliktsutbildning för en kompatibel befattning som Ambulanssjukvårdare.

Tillväxt Älvsborgs amfibieregemente (Amf 4)

Älvsborgs amfibieregemente (Amf 4) ska återupprättas i Göteborg. Detta innebär att vissa delar som redan grupperar i Göteborg inkluderas och att organisationen utökas med mer personal, mer materiel och genomför mer militär verksamhet med syftet att öka skyddet av Göteborg med kringområden, hamnen, farlederna samt andra samhällsviktiga objekt.

Värnpliktsvolymen av amfibiesoldater ökar från 100 till 300 st/år i perioden 2020–2022 med fortsatt planeringsinriktning om 300 värnpliktiga årligen. På central nivå diskuteras möjligheten att kunna tillgodogöra sig civila meritvärden för utbildningen till stridsbåtsförare och sjötjänst, ett arbete som dock ännu inte är påbörjat.

Återetableringen kräver stora nyinvesteringar i garnisonens infrastruktur, bl.a. renovering av örlogshamnen, behov av att skapa mer plats i byggnader och förråd, bättre uppställningsplatser och bättre och fler övningsområden i och runt Göteborg.

Tillväxt Militärbasens förmågor
Militärbasen har bl.a. till uppgift att stödja basens skydd- och säkerhet samt aktivering och mobilisering av basens förbandsdelar, inkl. logistikservice. Man utvecklar och förvaltar också garnisonens byggnader, övnings- och skjutfält och annan infrastruktur.

Militärbasens förmågor ska vidareutvecklas, bl.a. tillgänglighet avs. transporter, varvs- och verkstadstjänster.

Civila meritvärden finns framtagna för skyddsvakter och många med den kompetensen går efter en tid vidare mot anställning hos civila säkerhetsföretag.

Ett arbete pågår vid FM logistik och motorskola i Skövde för att kunna ge

Forts. nästa sida

”Från forntid till framtid”

De värnpliktiga, som i dessa Corona-tider ligger inne på garnisonen, har nyligen fått sina helgpermissioner indragna. Åtgärderna har gjorts i syfte att hålla de värnpliktiga fria från smitta. Det kan bli ganska långtråkiga helger om det inte finns utbildning och aktiviteter att förströ de värnpliktiga med.

ÖrLKn Johan Granberg, Chef Elfsborgs kompani, anordnade därför en litet annorlunda söndag för sina tre plutoner.

Tidigt på söndag morgon den 15

Taktisk terrängorientering guidning

november gick därför stridsbåtar, fullastade med värnpliktiga, i skytteltrafik från sjötransporten ut till Nya Älvsborgsfästning, där guidning och korum genomfördes.

Guidningen inleddes för varje pluton med en taktisk terrängorientering och avslutades med korum som genomfördes av garnisonspastor Jerker Schmidt i en med stearinljus mycket stämmingsfullt upplyst kyrka.

Guidningen, som tog fasta på betydelsen av inloppet till Göteborg - med

tillgången till Göta älv för transporter av olika slag – rörde sig alltifrån inloppets forntida betydelse fram till dagens hamn och dess betydelse för hela Norden med omfattande import och export av varor.

Guidningen inleddes med varför det behövdes en fästning i hamninloppet, fortsatte med hur fästningen är uppbyggd - med exempel på frontalt skydd och flankerande eld, begrepp som inte var helt okända för de värnpliktiga - och följdes av information om dåtidens ”värdlandsstöd” av exempelvis en holländsk eskader. Därefter följde en kortare genomgång om på vilket sätt fästningen har varit aktiverad under ca 200 år av olika krig och skärmytslingar för att avslutas med en beskrivning av fästningen som fängelse, avvecklingen samt framtiden.

Av leenden och kommentarer så uppfattades det att söndagens aktivitet var uppskattad av de värnpliktiga.

FÖRVALTARE A BERNTSSON

Forts. från föreg. sida

civila meritvärden för Försvarsmaktens utbildning till befattning som militär lastbilsförare (lastbil med tungt släp).

Tillväxt Hemvärnets bataljoner

Hemvärnsbataljonerna i området övergick under 2019 till att ledas och utvecklas av Militärregion Väst i Skövde, men uppdraget är fortsatt att verka lokalt i och runt Göteborg. Hemvärnsförbanden är moderna krigsförband med huvuduppgift att skydda, bevaka och ytövervaka samt stödja samhället vid kris.

Hemvärnets numerär, förmåga och användning ska vidareutvecklas.

Direktutbildningen till Hemvärdet kommer dock att upphöra. Istället ska rekrytering ske från de värnpliktiga som vill ha ett fortsatt deltidsengagemang för Försvarsmakten, men i övrigt vidareutbilda sig och/eller gå ut i det civila arbetslivet.

Som en del av vårt infrastrukturarbete, pågår också ett arbete att utgruppera bataljonerna utanför Karingberget, något som ger ökade förutsättningar att vara på rätt plats i rätt tid.

Vårt initiativ till ett lokalt Försvarsmaktsråd Göteborg

Ovan är ett axplock av den utveckling som Försvarsmakten står inför nationellt och inte minst här i Göteborg med

omnejd. Det är både stora och tillsynes små, men viktiga och ibland svåra förändringar, som behöver ske. För att lyckas med såväl Försvarsmaktens tillväxt som att öka den gemensamma totalförsvarsförmågan här i Göteborg behöver vi en nära samverkan lokalt i Göteborg med Staden, närliggande lokala civilförsvarsmyndigheter och näringslivet. Det handlar om stöd till Försvarsmaktens tillväxt, men också ömsesidig totalförsvarsutveckling, liksom faktiskt att främja lokal och regional tillväxt. En investering i Sveriges försvar, är också en investering i Sveriges och Göteborgs industri och arbetsmarknad.

Dels har Försvarsmakten ett traditionellt återtagande att göra, men vi är också väl medvetna om att samhället inte längre ser ut på samma sätt som förr. Försvarsmakten är idag mycket mer beroende än förr av att samhället kan stödja Försvarsmakten i krig. Samtidigt byggs vår förmåga upp redan i fredstid. Även nu i fred behöver vi samhällets stöd för att kunna vara förberedda på det värsta. Det kan faktiskt handla om sådana basala saker som tillgång till bostäder och goda kollektivtrafiklösningar till Karingberget för att vi ska kunna möta våra behov av personaltillväxt. Försvarsmakten skapar i sin tur en utbildad reservkraft som samhället kan nyttja i fred och kris. Det har

potential att vara en win-win för totalförsvaret.

År 2023 blir ett nyckelår. Då ska politiken kontrollera hur vi levererat mot Totalförsvarsbeslutets tillväxt och förmågekrav. Vi har därför satt upp som mål att under Försvarsmaktsövning Aurora 2023 kunna visa upp totalförsvarsförmågan på västkusten.

Slutligen

Sammanfattningsvis ger den försvarspolitiska propositionen förutsättningar till fortsatt tillväxt för försvaret i en tid med osäker omvärldsutveckling. För att kunna möta framtidens hot ska vi tillväxa både i förmåga och i volym. Det finns ett stort förtroende för försvaret hos politiker och svenska folket – och förväntningar. Många utmaningar väntar under vår resa mot ett starkare försvar och detta kommer att kräva mer av oss. Vi kommer att behöva hitta nya metoder och arbetssätt. Vi kommer att behöva samverka på nya sätt. Framtiden är nu mycket ljus för Göteborgs Garnison. Försvaret av Göteborg blir starkare.

Ta hand om er och var uthålliga, pandemin kommer tillslut att besegras.

Med vänlig hälsning

ÖVERSTE PETER FREDRIKSSON
KOMMENDANT GÖTEBORGS GARNISON
CHEF FÖRSVARSMEDICINCENTRUM
(FÖMEDC)

Projekt Amf 4

Hans Granlund

För ett tag sedan fick jag ett mejl från min gamle kurschef och mentor Bengt Delang. Han bad mig skriva ett par rader om: "...Förslagsvis om din roll som projektledare för amfibieenheten och vad det kommer att innebära för garnisonen om det blir ett amfibieregemente? Vad krävs och vilka konsekvenser får det för garnisonen och eventuellt lokalt i Göteborgsregionen? Gärna också en säkerhetspolitiska reflexion utifrån olika perspektiv."

Först lite om min bakgrund. Även jag är en produkt av Kustartilleriets befälsskola Befäls. Som många andra började jag min militära karriär i kasern ett en solig sommardag 1981.

Det var på många sätt ett formativt år men något som stack ut det året var allvaret. En bit in i utbildningen stod det plötsligt en rysk ubåt på grund i en av våra skärgårdar.

Efter det var yrkesvalet aldrig riktigt svårt och en karriär inleddes på dåvarande KA 1. Jag blev det regementet troget och utöver ordinarie skolor och kommanderingar hade jag min hemvist där fram till 2001.

Därefter har jag i omgångar tillhört Kustartillerinspektionen, Marinstaben, Högkvarteret samt tjänstgjort utomlands och även hunnit med både FMV och FHS. Det senare är det jag senast kommer ifrån.

Jag tror inte det är någon enskildhet eller summan av resan ovan som gör mig särskilt väl lämpad för att projekt-

Amfbat stridsskjutning

leda en återetablering av ett amfibieregemente på västkusten. Sannolikt är det som i de flesta officerares fall istället ett stort mått av slumpen som avgör var vi hamnar.

Men såhär långt känner jag mig helt trygg i min roll. Det finns ett antal skäl till detta som jag tänkte kommentera.

Återetablering av ett amfibieförband på västkusten är rationellt och enkelt att motivera. Till skillnad från de senaste tjugo årens neddragningar och avveckling av förband är det denna

gång mycket enkelt att se den militära nyttan med förbandet.

Göteborg med sitt läge är inte bara Sveriges andra stad utan också en vital hubb för försörjning av hela Norden. Göteborgs hamnar och omkringliggande raffinaderier och annan infrastruktur är en viktig komponent i försörjningen av befolkningen i både Sverige men även Norge, Danmark och Finland. Att denna plats behöver skyddas behöver knappast förklaras.

Forts. nästa sida

Till detta tillkommer idag även en dimension i vår säkerhetspolitik. Sverige har ensidigt förklarat sig alliansfria men säger också samtidigt att vi, inte kommer att stå passiv om ett grannland skulle anfallas och att vi utgår från att våra grannländer och västvärlden vars värdegemenskap vi delar, gör detsamma för oss.

Det så kallade världlandsavtalet som har slutits med NATO är en del av detta. Detta avtal lägger en grund för att i händelse av ofred på ett ordnat sätt kunna motta militära förband för att stärka vår försvarsförmåga. I ett sådant skede skulle Göteborg hamna och försvaret av västkusten bli centralt. Således är uppgifterna för ett amfibieförband tydliga.

Det andra skälet som gör mig trygg är att förutsättningarna att utbilda och producera amfibieförband på västkusten är goda. Skjutfält och övningssträng och övrig infrastruktur finns i stort kvar sedan avveckling av Amf 4. Det mesta av övningssträngen och de flesta av skjutfälten finns kvar och de miljömässiga hänsynstagandena begränsar inte produktionen på något avgörande sätt. Bedömningen är att produktionen av förbandstypen är förenlig med annan verksamhet och att vi alla kommer att kunna samexistera i skärgården och på Karingberget.

Det sagt så skiljer sig utbildningsförutsättningarna åt för amfibieförband mellan öst- och västkusten. Här i väst finns det ett antal skjutfält som kommer att behöva ianspråkta. Allt från Sågebacken/Bulid utanför Uddevalla, via skärgårdsskjutfältet med Käsö, Säv/Sisjön och vidare mot Bråt och Remmene. Även terrängen på Björlanda och Björkö kan behöva nyttjas. Det kommer att kräva både planering och samordning mellan samtliga nyttjare för att få dessa att både räcka till men även se till att de utnyttjas inom ramen för miljötillstånd och överenskomelser.

Förutsättningarna för detta finns och jag är trygg i att med Amfibieregementets övertagande av garnisonsansvaret kommer det finnas möjlighet att samordna detta viktiga arbete. En annan viktig pusselbit är att garnisonen också övertar så kallad ”rådighet”, det vill säga ansvar, för ett antal av de skjutfält som jag nämnt. Detta ger oss också en god förutsättning att fortsätta utveckla dessa skjut- och övningsfält på ett sätt som gynnar utbildningen inom garnisonen.

På Karingberget skall framgent både nuvarande Förvarmedicincentrum och det återetablerade Älvsborgs Amfibieregemente samsas. Båda förbanden är dessutom på väg att bli både större och modernare allt i takt med att

försvarsmaktens återtagning av förmågor fortsätter. Även detta kommer att kräva en noggrann översyn av förutsättningarna och vi kommer samtliga att få ställa in oss på att det under en längre tid framåt kommer det att ske både flyttar mellan olika byggnader och efterhand en rad nybyggnationer.

Den återinförda värnplikten och produktionen mot krigsförbanden är som bekant redan igång. Nästa år kommer antalet värnpliktiga på Karingberget att överstiga antalet värnpliktiga på Berga. Det som en funktion av behoven för den på västkusten nyetablerade amfibiebataljonen, samtidigt som nuvarande krigsförband och hemvärnets behov skall tillgodoses. Samma resor och tillväxt kommer att ske bland anställda soldater och officerare.

Redan nu finns det kadetter på Karingberget som vet att deras första placering kommer att vara Älvsborgs Amfibieregemente. Här kommer ett fortsatt gott samarbete med kommun och arbetsgivare i Göteborg att vara avgörande för att både locka framtida medarbetare till förbandet, möjliggöra att medföljande kan få ett jobb och eventuellt stöd med att finna bostäder. Här menar jag att den kända Göteborgsandan kommer att vara viktig.

Sammanfattningsvis anser jag att uppgiften för förbandet är tydlig och att förutsättningarna finns för att producera det. Men visst kommer det att behöva vidtas åtgärder. Vissa av dessa kommer vi att se redan i närtid. Etableringen kommer att medföra att i vissa delar av garnisonen där man inte har satsat några resurser de senaste åren kommer att behöva lyftas.

En tydlig sådan är Örlogshamnen. Hamnen kommer med start i vinter att genomgå en flerårig process där kajer förstärks, vågbrytare repareras och ytterligare flytbryggor tillförs så att både nuvarande och de tillkommande sjögående förbandsdelarna tryggt kan förtöjas i tillräcklig omfattning. Detta är en efterlängtd åtgärd som borde ha genomförts tidigare, men nu blir det av. I samband med detta kommer också ett par förvaringstält modell större för upptagna stridsbåtar å la Berga att färdigställas vilket gör att upptagna båtar kan förvaras på ett lämpligt sätt och minimerar onödigt slitage.

En serie åtgärder i övrigt inom garnisonen är också identifierade och på kort sikt hoppas vi att nödvändig ROT-renovering kommer i gång, och att på sikt både flera skjutbanor, vårdutrymmen och lektionssalar skapas och

läggs in i ett garnisonsgemensamt centralt bokningssystem. Vad gäller förrådsställning inne på området kommer den att behöva överses och optimeras.

Organisatoriskt är inriktningen att garnisonsansvaret övergår från FömedC till Amf 4. Det innebär att medarbetare kommer att behöva byta förband och i vissa fall även kan komma att behöva byta arbetsuppgifter. Det vi däremot är säkra på är att det finns arbetsuppgifter för alla. Några turordningskretsar ser vi inte fram emot. Garnisonen byter i och med övertagandet av ansvaret också huvudman. Idag är det Logistikchefen som är huvudman för FömedC och garnisonen. Ansvaret för garnisonen kommer att

föras över till Marinchefen och Marinstaben. Det bedömer jag kommer att vara bra för både verksamhetens framtida innehåll och ledning.

Kommer nu allt att gå tillbaka till

”det gamla”? Svaret är nej. De förutsättningar som fanns vid förra nedläggningen i Förvarsmakten är idag förändrade. Uppgifterna kommer att vara annorlunda och vi har förhoppningsvis lärt oss något av våra tidigare nedläggningar.

Göteborgs garnison kommer att vara en av Förvarsmaktens största. Med ett omfattande Hemvärn med ett brett spektrum av uppgifter i hela konfliktskalan, ett Förvarsmedicinskt centrum som svarar för sjukvårdstjänsten i FM, nationellt och internationellt och i samtliga arenor och beredskapsgrader.

Och avslutningsvis ett Amfibieregemente som kommer att ha ett större produktionsansvar än vad Amf 4 hade vid sin avveckling. Både FömedC och Amf 4 har dessutom ansvar för ett antal stående förband med heltidsanställda soldater samtidigt som man återigen producerar värnpliktiga soldater för krigsförbanden.

Sammanfattningsvis kommer det att ske omfattande förändringar på Karingberget den närmaste tiden. En nedåtgående spiral är bruten och nu måste vi med förenade krafter se till att verksamheten spinner i positiv riktning och med en fart och riktning som är efterfrågad. För egen del ser jag fram emot den tid som ligger framför oss och jag ser det som att jag har förmånen att se cirkeln slutas igen.

**HANS GRANLUND
ÖVERSTE
PROJEKTLEDARE**

ÄLVSBORGS AMFBIEREGEMENTE/AMF4

Stridsbåtar i skärgården

Från Redaktören

Som du kommer att märka andas detta nummer stor framtidsoptimism. Mycket är på gång vid garnisonen och Försvarmakten.

Att sprida denna typ av information till alla som inte är heltidstjänstgörande, eller som i övrigt utgör en del av garnisonens verksamhet, är en av tidningens viktigaste uppgifter.

Genom att tidningen produceras av ett från garnisonen fristående och opolitiskt kamratföreningsförbund står det dessa fritt att distribuera tidning till andra mottagare, t.ex. politiker och totalförsvarsföreträdare, som bedöms ha behov av att ta del av verksamheten på garnisonen, och i tidningen publicerade debattinlägg.

För att vi skall nå ut till intresserade och få fler läsare är det viktigt att garnisonens alla underenheter bidrar med artiklar. Det är också viktigt att alla bidrar med förslag på mottagare som bör få tidningen.

JOHN-OLOV FRIDH
REDAKTÖR

Chefen Elfsborgs- gruppen har ordet

Övlt Peter Forsberg

NU I SOMRAS tillträdde jag som chef på Elfsborgsgruppen (EBG). Det är något som jag sett mycket fram mot de senaste åren och därför är jag både tacksam och glad att det nu är verklighet. Jag tar över en välskött och fungerande utbildningsgrupp med en positiv, duglig och lojal besättning.

DET ÄR INTE UTAN anledning som min företrädare Lars-Gunnar Olsson, känd av alla som LG, har tjänstgjort som chef vid EBG under lång tid. Han har tydligt trivts med personalen och mångsidigheten i såväl de dagliga, som i de mer långsiktiga arbetsuppgifterna.

Både LG och hans företrädare som chef EBG, Erik Pousar var med vid chefsöverlämningen. De utgör även efter sin pension ett viktigt stöd för EBG, och är ambassadörer för verksamheten genom sitt förtroende och fortsatta engagemang i organisationen.

ÄTT MÖTA VÅRA förbandschefer inom bataljonerna och se att de är måna om ett gott samarbete med EBG är också tryggt. Att känna att det är personer med stor ansvarskänsla, djup känslomässighet och delaktighet i sina förband ger en stabil grund att bygga förbandsutvecklingen vidare på.

Engagemanget och ambitionen från Västra militärregionen (MRV) går inte heller att missta sig på. De vill framåt, och de vill vara med i utvecklingen och ledningen av EBG, som sedan 1 januari är en direkt underställd chef (DUC) till MRV. Jag kan notera att EBG har mycket goda rutiner och gedigna erfarenheter av att framdriva utbildningen av de förband som tillhör vårt

ansvar. MRV ser EBG och våra förband som en gedigen resurs inom regionen.

DE KONTAKTER och samarbeten som finns på Göteborg garnison, inom våra förbands ansvarsområden och lokalt i Göteborgs- och sjuhäradssområdet finns kvar. Vår personal är alla viktiga företrädare för att vidmakthålla bra kontaktytor.

FÖRSVARSMAKTEN KAN se fram mot en ökad tillväxt under överskådlig tid, det är särskilt tydligt i Göteborg. Tillväxten inom Göteborgs garnison kommer att påverka EBG och våra förband. Det kan gå snabbt och bli växtvärk och lokalbrist inom några år. En del saker som har varit rutiner sedan lång tid kan komma att ändras, förändringar kan påverka oss alla på olika sätt, men är för en god sak, tillväxt.

DET KOMMER FLER förband till västkusten och vår hembygd. Vad gäller EBG förband så har vi ett stort ansvar och ett arv som förpliktigar. Organiserade och beväpnade älvsborgare har sedan hundratals år bidragit till försvaret av hembygden, och det ska vi fortsätta att göra. Det är EBG förband en garant för att det fortsätter.

ÅR 2020 kommer gå till minnet som året som påverkades av covid-19. I våra hemvärnsförband har utbildningen påverkats tydligt. Några av förbanden har påverkats mer av reducerade och förändrade utbildningar, andra mindre. Det vi kan konstatera är, att vi med de förändringar som genomfördes under höstens utbildningar, har vi en mycket

hög andel av förbandens personal som nu är skyddsvaktsutbildade, med behörigheter i fem år. Det innebär att vi har tillsett ökade möjligheter till användning av våra förband, när det krävs. Därtill har vi genomfört utbildningar för övrig personal att agera enligt vaktbestämmelser för Försvarsmakten (VaktB). All personal ska kunna skydda sin grupperingsplats.

VI HAR DÄRUTÖVER fokuserat på personliga färdigheter, avseende kompetensprov, och grundläggande stridsutbildning i grupp. Alla enheter ska kunna hantera ett antal grundläggande stridsuppgifter, exempelvis eldöverfall, vilket har övats med delar av förbanden.

VI FORTSÄTTER att genomföra uppgifter som är ett stöd till samhället, i år tydligtast med GLORIA, inom ramen för stöd m a a covid-19. Det beskrivs i separat artikel. Därutöver har det genomförts flera eftersök där vår personal bidrar i många roller.

VÅRT STÖD med GLORIA-arbetet kommer fortsätta under 2021, det vet vi redan. Med stor sannolikhet kommer covid-19 påverka oss och vår utbildning under hela 2021. Vi genomför alternativ planering för tänkbar utveckling som kan anpassas utifrån covid-19 spridningen.

JAG VILL TYDLIGT framföra till all vår personal, att ni behövs, och att ni är en viktig länk som Försvarsmaktens ambassadörer i samhället. Ni står för en tongivande del i Försvarsmaktens

Elfsborgsgruppens chefer under tre decennier, sedan 2000, Lars-Gunnar Olsson, Peter Forsberg samt Erik Pousar.

samhällsförankring. Hemvärnspersonalen är det tydligaste exemplet på att vara både samhällsmedborgare och soldat, det är nånting mycket värdefullt och fint. Jag uppmanar alla till att bidra till att sprida information om vårt arbete, utbildningar och samtidigt bidra till positiv påverkan på andra i er omgivning, så borgar det för fortsatt bra rekrytering, bemanning och engagemang i våra förband.

FÖR MIN EGEN DEL, att arbeta på hemmaplan, med delaktighet i försvaret av

hembygden, är mycket engagerande. Att ute i samhället kunna möta några av er i era vardagliga roller inom varierande yrkesområden, är mycket stimulerande. Att vi ska kunna lösa uppgifter tillsammans, med alla olika kompetenser som vår personal innehar, entusiasmerar mig och vår personal.

TROTS FRAMTIDENS OVISSHET, ser jag fram emot och har många förhoppningar inför de kommande åren. Försvarsmakten i Göteborgsområdet går

en ljus framtid till mötes, vi är en viktig del av den framtiden.

KOPPLAT TILL REKRYTERING, samhällsförankring, ambassadörskap och även covid-19 Håll i och håll ut, så kan vi fortsätta uträtta bra verksamhet när det krävs av oss.

TACK FÖR ERT engagemang och lojalitet

PETER FORSBERG
CHEF ELFSBORGSGRUPPEN

Gloria?

Många har hört ordet men få vet vad det är för något!

I början på 2020 så drabbades världen av en pandemi som vi inte upplevt sedan:

- ◆ Spanska sjukan 1918–1920, 50 000 000 döda
- ◆ Asiaten 1956–1958, 1 100 000 döda
- ◆ Hongkonginfluensan 1968–1969, 1 100 000 döda
- ◆ Svininfluensan 2009–2010, ca 300 000 döda

TIDIGT TOG FÖRSVARSMAKTEN detta på allvar och påbörjade många åtgärder som till exempel egna riktlinjer och att ställa in stora övningar. Försvarsmakten har även varit behjälplig på många sätt. Stöttat med stabspersonal, upprättat fältsjukhus, bidragit med ambulanser, skyddsmask 90 mm. Dessutom startades ett samarbete med Folkhälsomyndigheten i en gemensam insats mot Corona pandemin som fick namnet operation Gloria. Önskemålet ifrån Folkhälsomyndigheten var att få hjälp med att testa befolkningen för covid-19. Elfsborgsgruppen har givetvis varit engagerad.

UNDER VÅREN så genomfördes två Gloria, personalen på Elfsborgsgruppen utgjorde då de så kallade transportomgångarna. Det var 6 transportomgångar igång som täckte Elfsborgsgruppens område. Varje omgång hade i uppdrag att hämta in prover ifrån ca 14 personer varje dag. Dessa personer hade anmält sitt intresse till Folkhälsomyndigheten om att vara med på denna testning. Vad är då en transportomgång? Jo, två personer i en personbil, civilklädda. Material i bilarna är transportemballage i frigit, handsprit, handskar, insamlingspåsar, absorber, listor över personer, skräppåsar, post-it lappar, pennor samt lite vätska och tilltugg.

INNAN MAN KOMMER till en person som skall lämna prov ringer omgången upp och meddelar att man är framme snart. Då förbereder personen sitt prov i ett glas för att enkelt kunna ställa utanför ytterdörren. När omgången anlant tar dom på sig handskar och förbereder insamlingspåsen med en post-it lapp där namn och personnummer står, absorber mm. Omgången tar med sig påsen och går till personens ytterdörr, ringer på och backar. Personen väntar 10 sekunder och öppnar sedan dörren, ställer ut ett glas med provröret i samt lägger legitimation bredvid. När dörren stängts kontrollerar omgången att provet är korrekt, att personnumret stämmer, lägger provet i påsen och försluter den. Ringer på dörren och backar. Testpersonen öppnar efter ca 10 sekunder och hämtar glas och legitima-

tion. Omgången går tillbaka till bilen och lägger insamlingspåsen i ett kylt emballage. Handskarna och allt skräp slängs i en soppåse innan händerna sprittas och man åker till nästa person. När alla prover för en dag är hämtade lämnar man alla prover i ett gemensamt emballage inne på Elfsborgsgruppen. Dessa hämtas sedan av en budfirma som kör dem till ett laboratorium. Detta sker varje dag då proverna är färskvara. Resultatet skickas sedan direkt till personen som lämnat provet.

EFTER VÅRA INSATSER i Gloria under våren fick Elfsborgsgruppen förfrågan om att hjälpa till med att upprätta insamlingsplatser och transportomgångar för att ta emot 17 000 provsvar, det var Västra Götalandsregionen och Folkhälsomyndigheten som ville genomföra masstester. Detta kunde inte personalen på Elfsborgsgruppen lösa så vi valde att rekrytera ifrån våra bataljoner. Mangrant ställde soldaterna upp och genomförde operationen och fick mycket beröm från Folkhälsomyndigheten, VGR och överstelöjtnant Philip Bacchus som är operationsansvarig för Gloria. För att täcka in olika boendeformer hade fem områden valts ut: Biskopsgården, Bergsjön, Majorna, Haga/Vasastaden samt ett villaområde i Björkekärr i Örgryte.

PÅ DESSA FEM PLATSER fick 17 000 göteborgare lämna sina prover, (proverna gjordes genom självtester i svalg och näsa). Det var PCR-prover, ett prov som kan användas för att undersöka om en person har en pågående infektion med covid-19. På insamlingsplatserna bemannade soldater med en PB8 en station där testpersonerna fick anmäla sig med bank-id samt lämna sina prover. Vissa personer som hade svårt att ta sig till dessa insamlingsplatser fick hjälp av en transportomgång att få sina prover hämtade. Man hade hoppats på 10 000 men fick in 6 000 prover. Resultatet blev att ca 3,1 procent hade pågående covid-19.

NÄR SEDAN FÖRFRÅGAN för transportomgångar till Gloria 6 och 7 kom så fortsatte vi vårt vinnande koncept och använde våra eminenta soldater. De var nu insatta i vad som skulle göras och

Invisningsskylt till provinlämning. Foto taget av Eija Sirkka 414

löste uppgifterna mycket bra. Under Gloria 7 genomförde de allt själva med egna ansvariga för överlämnande av prover till budfirma mm. Elfsborgsgruppen fungerade som stödfunktion, där listor sammanställdes, fordon inhyrdes, material beställdes, boende för de som behövde bokades samt mackor och enklare tilltugg beställdes.

VID DE INSAMLINGAR som genomförts under våren och sommaren har samma personer testats. Det har varit allt ifrån barn på 5 år till pensionärer över 80 år. Från Lilla Edet i norr till Sätilla i söder, Hönö i väster till Ulricehamn i öster. Hämtningarna har varit väldigt olika, allt ifrån att parkera bilen utanför huset till att åka båt ut till Vrångö och promenera 10 minuter till testpersonen. Transportomgångarna har kört allt ifrån 20 mil till över 100 mil under veckan. Samband till testpersoner har varit med mobiltelefon. Samband mellan bilar och Elfsborgsgruppen har varit med Rakel. De som har varit frivilliga och ställt upp har fått ersättning enligt Avtal Räddningstjänst samt milersättning för transporten mellan hemmet och garnisonen. Elfsborgsgruppen har stöttat med vätska och tilltugg i bilarna.

I PLANERINGSSTADIET ligger nu Gloria 9 och 10. Gloria 9 var tänkt att genomföras vecka 47 och omfattade 4 insamlingsplatser där 1 000 75 åringar skulle lämna blod för att testas för antikroppar. Denna har dock blivit framskjuten till vecka 11 2021 på grund av smittorisken just nu i Västra Götaland. Gloria 10 skall genomföras vecka 49, 9 transportomgångar för att inhämta ca 400 prover. Ordern har gått ut och Gloria 10 är genomförd när detta nummer kommer ut till er!

Då en pandemi normalt tar ca 2 år så kommer det genomföras många Gloria operationer innan den är över.

Elfsborgsgruppen vill tacka alla som ställt upp och kommer att ställa upp framöver.

**ÖVERSERGEANT PATRIK OHLSSON,
GLORIA-ANSVARIG PÅ
ELFSBORGSGRUPPEN.**

Ovan: En av provinlämningsplatserna under Gloria 5 som genomfördes v27.

Nedan: Instruktioner för lämnande av prover under Gloria 5

Äntligen KFÖ för 44:e Hvbat!

Bara för några veckor sedan togs beslutet att det äntligen var dags att samla kompanierna igen för krigsförbandsövning. Den här gången blev det lite annorlunda med tanke på den pandemi som sveper över jorden.

Att planera ett så coronasäkert övnings-upplägg som möjligt blev den första uppgiften som bataljonsledningen och Elfsborgsgruppen löste tillsammans innan övningen drog igång. Bilden visar Batchefen i samspråk med företrädare för Elfsborgsgruppen.

Fokus låg på skyddsvaktsutbildning och utbildning i Vakt B. Teori och skjutprov genomfördes på Bråts skjutfält strax utanför Borås. Soldaterna reste dit i egna bilar och sov hemma mellan övningsdagarna. De soldater jag träffade på uttryckte alla att det var härligt att få träffas och öva tillsammans igen. Förplägnad ordnade bataljens fantastiska kokgrupper med den äran! Maten smakade som vanligt alldeles utmärkt och serverades till var och en efter erfoderlig gnuggning med en rejäl dos handsprit.

Batongföreläsning och hur man använder handfängsel repeterades ute i det fria med gott om plats mellan soldaterna. Även på skjutbanan var det ordnat så att ingen trängsel skulle uppstå.

Stationsövningar i samband, sjukvård, chefsutbildning och riskutbildning 1000 p för förare genomfördes också. Dessutom uppmärksammades vår KFÖ av lokalradion, P4 Sjuhärad, som skickade en reporter för att intervjua bataljonschefen och en av våra övade soldater. Intervjun går att höra på <https://sverigesradio.se/artikel/7552589>.

TEXT OCH FOTO: ANNELIE SVENSSON, INFOBEF 44:E HVBAT

Utbildningen planeras vidare

Förra året presenterade vi Elfsborgsgruppens kurser och övningar i "julnumret" och det gavs även ett löfte om att det skulle bli återkommande om marknadsföringen var framgångsrik. Vi har fått positiv feedback på marknadsföringen och tar chansen att presentera vår planerade verksamhet även i årets nummer.

Detta konstiga år har inneburit att många övningar har ställts in och de övningar vi har genomfört har anpassats för att minimera risken för smittspridning. Det är näst intill omöjligt att veta hur möjligheterna för övningar och kurser blir nästa år men vi planerar för att genomföra verksamheten även om det innebär vissa

anpassningar. Skillnaden mot tidigare år är att vi har senarelagt huvuddelen av våra kurser då vi tror att möjligheten att kunna genomföra dem ökar om de genomförs under våren/sommaren då smittspridningen förhoppningsvis har minskat.

Inriktningen för insatsförbandens SÖF:ar är strid i bebyggelse och vi planerar att genomföra samlade funktionsutbildningar för sjukvårdare, hundförare, MC samt inom förplägnad. Plutonchefer och gruppchefer kommer under 2021 ges möjlighet att delta i ett endagsseminarium där frågor inom ledarskap, likabehandling, FM värdegrund och soldatvärde diskuteras. Tyvärr kommer inte några centrala tävlingar att genomföras under 2021 vilket är olyckligt.

MJ NIKLAS TRYGG, C UTB

Niklas Trygg

Presentation av verksamheten

Anmälan till utbildningarna sker tjänstevägen där lägst kompanichef anmäler individen till Elfsborgsgruppen. Se VO21 för ytterligare detaljer och sista anmälningsdatum till respektive kurs.

KURS	TID	ÖVRIGT
Instruktörskurs 1 (del 1) (MAHGK9090001)	5 - 9 maj (v 118)	Avsedd för dig som är placerad i befattning som gruppchef/stf alternativt skall bli instruktör inom Hemvärnet. Del 2 som är praktik genomförs individuellt under övningarna.
Repetitionsutbildning skjutinstruktörer	12 - 14 mars (v 110)	Avsedd för skjutinstruktörer. Tidigare utbildade instruktörer erbjuds repetitionsutbildning.
Gruppchefskurs 1 (MAHGK2011230)	14 - 20 juni (v 124)	Avsedd för dig som skall placeras i befattning som gruppchef/stf i Hemvärnet.
Båtförarutbildning	10 - 14 mars (v 110)	Avsedd för båtförare vars kompetenser behöver förnyas eller kompletteras.
Grundkurs Pistol 88	17 - 20 juni (v 124)	Avsedd för soldater med pistol som beväpning. Tidigare utbildade skyttar i mån av plats.
Fordonsutbildning PB8 (del 2)	6 - 9 maj (v 118)	Avsedd för fordonsförare ur plutoner som är tilldelade PB8 och har genomfört del 1.
Fordonsutbildning personbil	19 juni (v 124) 20 juni (v 124)	Endagsutbildning som genomförs vid två tillfällen och vid godkänt ger behörighet att köra personbil i Försvarsmakten. Krav: B-kort.
Logistikutbildning – Vattenutbildning samt livsmedelssäkerhet	19 juni (v 124)	Avsedd för personal i kokgrupp eller packgrupp.
Logistikutbildning – Brukarutbildning elverk	20 juni (v 124)	Avsedd för dig som hanterar elverk vid ditt förband.
Logistikutbildning – Motorsåg examination	19 - 20 juni (v 124)	Avsedd för personal med civil behörighet att hantera motorhandsåg och behöver examineras enligt FM bestämmelser.
Logistikutbildning – Truck A+B	19 - 20 juni (v 124)	2 - 3 /bataljon.
Logistikutbildning – FMFG 1000p	19 - 20 juni (v 124)	5 /bataljon.

Soldathemmet i Göteborg

Finns inne på Göteborgs garnison, Kåringberget och drivs av Soldathemsföreningen.

Soldathemmet vill erbjuda dej som soldat, veteran, anhörig mfl en rekreationsplats där det ges tillfälle för berikande möten och samtal. I samverkan med garnisonen vill de ge ett psykosocialt stöd till hela soldathemsfamiljen – både innan, under och efter olika insatser.

På Soldathemmet erbjuds:

- Soldathemskvällar för alla. Varje måndag 16-20, med föreläsningar, olika aktiviteter som filmkvällar, innebandyturnering, grill och julfester mm
- På soldathemmet finns bibliotek, musikinstrument, pingis och biljardbord, sällskapsspel, tv och datorer.
- De bjuder på kaffe och kaka
- Stöd i krissituationer
- Enskilda samtal och andakter
- Veteranfika kl. 09.00 första torsdagen varje månad för utlandsveteraner
- Samtalsgrupp för utlandsveteraner som mår psykiskt dåligt efter en insats (ledd av leg psykoterapeut) och grupper för anhöriga.

Veterandag

- Månadsträffar med föreläsningar mm för veteraner på kvällstid
- Tjejkväll en gång i månaden
- Fotoutställningen är öppen 06.00 – 23.00.

De har ett gott samarbete med veteran och anhörigsamordnaren, fredsbaskarna västkust, smkr och invidzonen.

De finns på Facebook, sidan heter "Soldathemmet Göteborgs Garnison" Varmt välkomna till Soldathemmet!!

HÄLSAR

GUNILLA, ANNETTE OCH ANNIKA

Trevlig fika på soldathemmet

Livkompaniet övar i Stockholm. Foto Björn Westerdahl/Försvarsmakten

Inte början på slutet, möjligen slutet på början

De medel som förväntas tillföras Försvarsmakten är betydande. I fast penningvärde beräknas skillnaden mellan utfallet 2014 och förväntad budget för 2025 uppgå till 85%. Trots detta ägnas ett helt kapitel i föreliggande försvarsproposition åt att resonera kring de medel som saknas, för att uppnå det som en enig försvarsberedning föreslog för perioden 2021–2030.

Förenklat handlar det om att nu föreslagna tillskott ökar försvarsutgifterna till 1,5 av BNP men försvarsberedningens förslag kräver en ökning till 2%.

I reda medel innebär detta att Försvarsbudgeten behöver tillföras ytterligare ca 25 miljarder årligen i perioden 2026–2030.

Utifrån ovanstående är det viktigt att inte låta sig nöjas med trygghetsnappar av typen; ”äntligen är regementet återlagt och nu kan allt återgå till det som var”. Handen på hjärtat är en av de minst sannolika händelserna en fientlig kustinvasion mot Göteborgsområdet. Betydligt mer sannolikt är minorer i farlederna, luftburna vapen

mot hamnanläggningarna eller sabotage mot el, vatten, teledata och förbindelser.

Det är rimligt att konstatera att striden om Sverige inte kan vinnas i Göteborgsområdet men att den kan förloras om Göteborgs hamn inte tillåts fungera i erforderlig omfattning.

Ett första steg för att detta skall vara möjligt, är att Försvarsmakten inrättar en lokal ledningsförmåga för land och sjö, som blir en tydlig motpart till totalförsvarets övriga aktörer i Göteborgsregionen. Att som fallet är i dag leda markstrid från Skövde och sjö från Stockholmsområdet är inte acceptabelt. Notabelt är att Regeringen i sina direktiv till den pågående utredningen avseende det civila försvarats och totalförsvarets framtida ledningsorganisation särskilt pekat ut Göteborgsområdet.

Det kan också konstateras att Göteborgsområdet i föreliggande försvarsproposition, till skillnad mot Stockholmsområdet, inte givits en försvarsmaktsnärvaro som är resursmässigt balanserad. I Stockholmsområdet kommer såväl flyg som flotta att vara permanent stationerade. Det skall vidare byggas upp en reducerad motori-

serad brigad för markarenan och det finns redan ett amfibieregemente för gränsområdet mellan sjö och land.

De i Göteborgsområdet som politiskt engagerat sig i försvarsfrågan har särskilt pekat på bristande minröjningsförmåga. Det har också framförts synpunkter på att Luftvärnet frekvent behöver öva i Göteborgsområdet, för att tydliggöra landets förmåga att skydda hamnen mot luftburna vapen om så behövs.

Dessa nationella resurser kan sannolikt tidigt förstärkas eller frigöras av NATO eller bilateralt agerande stater.

Det borde också vara möjligt att utforma den tillkommande amfibiebataljonens organisation och utbildning, så att den också täcker in behoven att kunna agera med fältförband på land.

Konkret skulle detta kunna innebära en väl befäst förmåga till strid i ort, och att bataljonen organisatoriskt blir tilldelad pansrade fordon till minst ett kompani, t.ex. pansrade bandvagnar eller pansarterrängbilar.

Sammantaget finns det mycket positivt i föreliggande förslag men det återstår också mycket att göra.

ERIK POUSAR

Totalförsvaret i obalans

Svensk säkerhetspolitik bygger på att vi, vid en konflikt, ska kunna ge och ta emot civilt och militärt stöd. Detta gäller för totalförsvaret i sin helhet.

Göteborgs hamn nämns, i regeringens proposition för utvecklingen av försvaret 2021-2025, som särskilt viktig för att kunna ta emot stöd, inte bara till Sverige utan också för försörjningen av Finland och Norge. När det gäller att ta emot stöd kan det handla om stora mängder trupp, materiel och förnödenheter till förbanden samt stöd till den civila delen av totalförsvaret. Samtidigt måste import och export kunna fungera. Göteborgsområdet inklusive Landvetter samt de övriga hamnarna på västkusten spelar således en avgörande roll för Sveriges försvarsförmåga.

Därför menar regeringen att försvaret av Göteborgsområdet ska förstärkas. För att skydda bl a hamnområden och förbindelserna österut föreslår regeringen att Älvsborgs amfibieregemente återinrättas.

Vilka hot, förutom de rent militära, finns då som kan äventyra våra möjligheter att ta emot hjälp? De säkerhetspolitiska utmaningarna förändras i takt med att teknikutvecklingen fortskrider. För snart trettio år sedan började Ryssland att utveckla metoder för att vinna krig med icke-militära metoder. 2013 tillkännagav den ryske generalstabchefen Valerij Gerasimov att skillnaden mellan krig och fred kommer att suddas ut och icke militära metoder kommer att få avgörande betydelse. Det blir större fokus på politiska åtgärder, ekonomiska påtryckningar, desinformation, påverkansoperationer samt intrång i IT-nätverk. Gerasimovs uttalande kan också ses som bekräftelse på det som omvärlden redan noterat; nämligen att Ryssland redan då använt dessa metoder mot flera länder.

När det gäller förmåga att kunna genomföra intrång i IT-nätverk eller så kallade cyberoperationer har Ryssland, Kina och flera andra aktörer satsat betydande resurser för att utveckla både sofistikerade metoder och avancerad teknik. Sedan flera år tillbaka är intrång i våra IT-nät omfattande och en del av vardagen. En stor del av detta är rena underrättelseoperationer där syftet kan vara att kartlägga vårt totalförsvars svagheter; information som kan användas i en konflikt för att slå ut eller manipulera kritiska funktioner i

samhället. Andra cyberoperationer kan syfta till att stjäla tekniska lösningar.

Regeringens bedömning är att effekterna av cyberangrepp kan få samma konsekvenser som ett militärt angrepp. Man slår dock fast att totalförsvaret ska utformas och dimensioneras för att kunna möta ett konventionellt väpnat angrepp.

Regeringen konstaterar samtidigt att det militära försvaret är helt beroende av ett samhälle där livsmedels-, el- och drivmedelsförsörjning fungerar liksom transporter, kommunikationssystem inklusive internet mm. Natos generalsekreterare Jens Stoltenberg drar samma slutsats och betonade också vikten av detta i ett tal i Bratislava den 7 oktober i år: *"Having a strong military is fundamental to our security. But our military cannot be strong if our societies are weak. So our first line of defence must be strong societies. Able to prevent, endure, adapt and bounce back from whatever happens."*

Vi kan förutsätta att en angripare kommer att angripa vårt samhälles svagaste punkt och att man kommer att använda den metod, eller en kombination av metoder, som ger största effekt samtidigt som man i det längsta kommer att undvika att använda militärt våld som riskerar att eskalera konflikten.

Kan vi då andas ut och anse att försvaret av Göteborgsregionen och möjligheterna att ta emot militärt och civilt stöd i händelse av en konflikt är säkrade i och med återinrättandet av Amf 4? Svaret är givetvis nej. Hotet mot hamnar och sjöfart handlar idag inte bara om militära hot. Exempelvis rapporterade Washington Post den 18 maj i år att den iranska hamnen Shahid Rajaei, belägen vid Hormuzsundet i Persiska viken, blev totalt lamslagen efter en cyberattacker. Datorer som reglerar fartygs- och lastbilstrafik samt gods kraschade fullständigt. Några dagar senare visar satellitfoto tydligt det kaos som uppstått. Dussintals containerfartyg låg i väntläge utanför kusten och på land var lastbilskoerna kilometerlånga.

Ett annat exempel inträffade i juni 2017 då hela IT-infrastrukturen, omfattande 45 000 datorer och 4000 servrar, slogs ut vid det danska rederi- och fraktforetaget AP Möller-Maersk av en skadlig kod vid namn NotPetya. På rederiets 600 kontor i 130 länder förlo radades information om fartygstrafik,

Stefan Kristersson

innehållet containrarna, destinationer mm. Som bekant drabbades bland annat Göteborgs hamn.

Dessa båda exempel visar att det finns risk för att Göteborgs hamn kan lamslås på samma sätt som den iranska hamnen och att vi måste förbereda oss på detta. Natos generalsekreterare erinrade i talet i Bratislava också om att alliansen vid en större operation till 90 procent måste använda sig av civila fartyg och flyg. Maersk-exemplet visar att även en stor aktör som Nato är sårbar.

Slutsatsen blir att vi måste noggrant analysera vilka hot, utöver det väpnade angreppet, som vi måste kunna försvara oss emot, våra sårbarheter och hur vi ska reducera risker samt vilka resurser och förmågor vi måste utveckla. Vi borde också ha en väl avvägd balans mellan förebyggande åtgärder och hur vi ska agera om det, trots våra försvarsåtgärder, inträffar stora störningar i den kritiska infrastrukturen.

Sverige var tidigt ute när det gäller digitalisering men det är idag tydligt att IT-säkerheten eftersatts och att vi har en betydande säkerhetskuld som skyndsamt måste åtgärdas. I olika internationella bedömningar av IT-säkerhet ligger vårt land långt ner på listorna och det är uppenbart att kraftfulla åtgärder måste vidtas i närtid för att ändra på detta.

Avslutningsvis kan det konstateras att det brittiska krigsministeriet fick utstå mycken kritik i början av 1900-talet för att man förberedde Storbritannien för fel krig. Låt oss inte hamna i samma situation. Försvaret av Sverige är inte en angelägenhet endast för Försvarsmakten och försvarsdebatten får inte inskränkas till att handla om väpnat angrepp. Försvarsförmågan mot de icke-militära hoten bör stärkas och det bör bli bättre balans i totalförsvaret.

GENMJ STEFAN KRISTERSSON
FD C MUST

Äras de som äras bör

Den 16 december 2004 beslutade Sveriges riksdag att Älvsborgs amfibieregemente (Amf4) skulle avvecklas. Nästan exakt 16 år senare förväntas riksdagen besluta att regementet skall återuppsättas.

Väldigt många har dragit väldigt många strån för att detta skall bli verklighet. Det finns all anledning att lyfta fram väldigt många som offrat fritid och engagemang.

Till höger återfinns en artikel som återfanns i Göteborgsposten den 27 augusti 2006. Utöver dåvarande garnisonschefen Bo Andersson och riksdagsledamoten Eva Flyborg som omnämns i artikel vill vi också lyfta Tomas Westerling som var stabschef och direkt inblandad i arbetet med att rädda Kängsö.

Garnisonens stabskapacitet 2006 var på sin höjd en fjärdedel av det som är fallet nu 16 år senare. Detta innebar att de flesta bar flera "namnbrickor" och det var inte alltid lätt att välja mellan det som "måste göras" där och då och det som lade grunden till här och nu.

Notera också att artikeln omnämner att det var Säkerhetskompani sjö flytt från Karlskrona till Göteborg som motiverade bibehållandet av Sisjöns skjutfält. Flytten av kompaniet var allt annat än okontroversiell. Marinen obstruerade in i det längsta och det krävdes två regeringsbeslut innan Försvarmakten "ställde in sig i ledet".

Har du förslag till artiklar som belyser garnisonens överlevnadskamp, så är du välkommen att kontakta kamratföreningen med dessa.

Delat Kängsö

Har du förslag till artiklar som belyser garnisonens överlevnadskamp, så är du välkommen att kontakta kamratföreningen med dessa.

Rävspel bakom Kängsös nedläggningsshot

Göteborgsposten
27 augusti 2006

Det är försvarets skjutfältsutredning som anser att den militära nyttan inte längre motiverar hyreskostnader på 10 miljoner kronor om året för byggnaderna på Kängsö, som ligger väster om Brännö och söder om farleden in till Göteborg. Däremot ska västra delen av ön behållas som övningsområde, enligt förslaget.

Överste Bosse Andersson, chef för garnison Göteborg vid Käringsberget, är kritisk.

- Basen för att träna våra värnpliktiga och hemvärnet försvinner, säger han.

Förläggningen på Kängsö nyttjas dagligen och även på helger från mars till november. Där arrangeras också konferenser, en möjlighet hela försvaret utnyttjar. Likaså används ön under semestern till försvarets ungdomsverksamhet.

Bosse Andersson vill inte gå så långt som att en nedläggning omöjliggör den utbildning av ett säkerhetsförband som senast 30 juni nästa år ska flytta från Karlskrona till Göteborg.

- Nej, men det försvårar. De som varit emot flytten från Karlskrona har använt möjligheterna i deras skärgård som argument. Nu får belackarna vatten på sin kvarn.

Övning i skärgården viktigt

Han framhåller att övning i skärgård och övervakning av farled är viktiga moment i utbildningen. Likaså kräver övning med hundar ostörda områden dit allmänheten inte har tillträde.

- Vi har andra öar, men inte med förläggning.

Eva Flyborg, suppleant i riksdagens försvarsutskott, är upprörd. Hon anser att motståndarna till flytten ligger bakom förslaget.

- Ett listigt sätt: "Har vi ingenstans att öva, så kan vi inte komma."

Hon kallar förslaget en smygning som dolts i en utredning som handlar om något helt annat.

- Hade jag inte haft så goda kontakter i försvarmakten, hade jag inget fått veta. Det är fel att vi politiker ska behöva gå smygvägen för att få reda på något.

Försvarspropositionen

Hon påpekar att senaste försvarspropositionen, som tagits av riksdagen, på fyra ställen skriver att Kängsö ska vara kvar och utvecklas.

- Det är katten att man ändå inte lyder utan gör allt för att avlöva Göteborg, säger hon.

Den här delen av utredningen har sammanställts på P4 i Skövde och handlagts av överstelöjtnant Gunnar Fast. Han berättar att chefen för marinbasen i Karlskrona och chefen för Amf1 i Berga ansett att förläggningen på Kängsö inte ger tillräcklig nytta för pengarna.

Gunnar Fast påpekar att det finns flera övnings- och skjutfält i Göteborgs skärgård. Allt blir kvar utom östra Kängsö och några "duttar" på Donsö och Björkö.

Och från Käringsberget till Kängsö tar det inte mer än 15-20 minuter.

- Det är ingenting.

Utredningen ute på remiss

Gunnar Fast säger också att säkerhetsförbandet gör att Göteborg får behålla skjutfältet i Sisjön, som utredningen annars föreslagit skulle läggas ned.

Utredningen är nu ute på remiss inom försvarmakten. Därefter sammanställs ett förslag vid avdelningen för infrastruktur. Tanken är att fatta beslut under hösten. Det tas av chefen för förbandsproduktion, generalmajor Jan Salestrand

Förstärk krisledningen i Göteborg

Den ryske generalstabschefen Gerasimov har tydligt uttalat att Ryssland befinner sig i krig med väst. Ett stort antal fientliga åtgärder drabbar oss därför dagligen.

Foto: Marie Sjödén från Pixabay

SAABs före vd Håkan Buskhe hävdar att Sverige redan är under ockupation. Han pekar på att vi alltför ofta är utsatta för ett stort antal cyberattacker, påverkansoperationer, överbelastning mm. Dessa övergrepp kommer från främst Ryssland och Kina.

FOI anser att en erfarenhet från Georgien och Ukraina är, att en eskalering till användande av militära maktmedel kan ske utan förvarning.

Blir vi angripna har den angripande ledningsövertag. Han vet vad han vill och har planer för detta.

Vi måste därför säkerställa, att även vi kan agera snabbt och adekvat i komplexa situationer.

Organisationen för såväl civil som militär ledning behöver snarast ses över.

Göteborg avgörande

Göteborg med hamnen är avgörande för försörjningen av Sverige. Därför är det mycket viktigt, att vi inte blir den svaga länken i svenskt försvar.

Göteborgs hamn är Skandinavien största. Hamnen är inte bara Sveriges ojämförligt viktigaste, utan är det även för Norge och Finland.

Nästan all utrikeshandel går med hjälp av sjöfart, och 30% av den går via Göteborgs hamn. Denna har en kapacitet som övriga svenska hamnar

tillsammans.

Bedömningen är att Sverige inte kan försörjas utan trafik genom Göteborg.

Hamnen är som en pulsåder som försörjer oss dag efter dag.

Den får inte skäras av.

Hybridkrigföring

I den hybridkrigföring som Ryssland idag nyttjar, kommer alla metoder som leder till att svenskt motstånd reduceras utan militärt ingripande, att prioriteras.

Det innebär tex cyberattacker. Riktar man in sig mot hamnen och andra funktioner som är vitala som elförsörjning, vatten, livsmedel, olja m fl så blir läget mycket snabbt problematiskt. Under 2018 utsattes tex Maersk för cyberattacker, och vingades konstatera att de inte kunde leda sina 30 000 skepp!

Nyligen hackade man sig in på Gunnebos servrar och därmed fick man tillgång till hemligt material.

Vid en eskalerad situation kommer alla dessa metoder användas, samtidigt som militära maktmedel utnyttjas. Då måste våra resurser samordnas och optimeras.

Ryska insatser

Även begränsade ryska insatser kan stänga av eller starkt decimera de vik-

tiga flöden av förnödenheter, som kommer in via Göteborg. Därmed kan en blockad av Göteborg snabbt leda till att Sverige inte kan försörjas. Detta leder till att förmågan till ett uthålligt försvar reduceras eller rentav omöjliggörs.

Sabotagehotet mot västra Sverige måste tas på allvar. Många ryska diplomater är i själva verket underrättelseofficerare med uppdrag att förbereda insatser vid högre grader på krisskalan.

Coronapandemin har visat att ledningen i Göteborg i kris har mycket övrigt att önska, redan vad avser ett så ledningsmässigt enkelt hot.

Nu avser riksdag och regering att kraftfullt agera för att förstärka vår militära och civila beredskap.

Vi i Göteborg måste förstå situationen och agera proaktivt. Vi måste överväga och fatta beslut om, hur vi kan förstärka vår krisberedskap.

Rotterdam tar konsekvenserna

Rotterdam är en stor hamnstad i Nederländerna. Där har man tagit konsekvenserna av situationen. I stort sett hela staden, med hamn och ett par mil ut i havet, ingår i en gemensam säkerhetszon.

Där har man organiserat en gemensam ledning för de civila säkerhetsmyndigheterna, som bygger på en

gemensam lägesuppfattning.

Varje myndighet får avgöra vilken information man kan delge andra, så att det på en plats finns en övergripande lägesbild i realtid, som kan delges relevanta aktörer.

Med denna som grund kan man sedan fatta beslut, om hur de resurser man har på bästa sätt kan utnyttjas. Här kan en myndighet tilldelas ansvar och leda de övriga. Men det finns också situationer, som snabbt involverar ett flertal myndigheter, och där behövs en gemensam ledningsresurs.

Exempel i Europa

I Europa finns det exempel på att en borgmästare har denna uppgift. Man kan naturligtvis överväga om det bör bara Landshövdingen - eller Civilbefälhavaren - som har denna roll.

Där har regeringen initierat en utredning.

Går vi mot 6 län med civilbefälhavare, blir nog arbetsbördan väl stor, så det bedöms behövas en nivå som omfattar StorGöteborg med hamnen, som rapporterar till Civilbefälhavaren..

Denne ska ju samordna flera län.

Vad Göteborg behöver

Under alla omständigheter bör säkerhetsarbetet ledas av en hög tjänsteman med stab, som har befogenheter att

föreslå ”stabsläge,” och som arbetar direkt för kommunens krisledning. Göteborg behöver en väl utarbetad och övad organisation för detta.

Det hade man för övrigt under en period.

Vi bedömer att Göteborg är väl lämpat att gå i bränschen för att utveckla en gränsövergripande ledning av detta slag. Exemplet kan sedan nyttjas i andra svenska städer.

Samtidigt behöver denna civila ledning arbeta nära en regional militär ledningsstab med säte i Göteborg.

I nuläget leds markoperationer från Skövde och marin verksamhet från Berga.

Det är inte tillfredsställande att en civil ledning i Göteborg ska tvingas samverka med två militära instanser, som dessutom inte finns på plats.

Detta behöver ändras snarast. Tack vare etableringen av ett amfibieregemente i Göteborg, behöver detta heller inte kosta något extra. Det finns kvalificerad personal i den nya ledningen av regementet, som kan axla denna samverkans- och ledningsuppgift.

Detta leder till följande inriktning.

- * Ta fram en gemensam lägesbild för relevanta aktörer för totalförsvaret av Göteborg

- * Organisera en mer integrerad ledning inom ramen för totalförsvaret som medger snabb beslutsfattning.

- * Utse en säkerhetsansvarig person med stor erfarenhet för att samordna arbetet. Denne bör verka direkt med kommunens krisledning.

- * Verka för att en militäroperativ stab för ledning av mark - och marin verksamhet, samt samverkan inom Göteborg, etableras i staden.

Kom ihåg att

Vi vinner inte slaget om Sverige i Göteborg.

Men! Förmågan att försvara Sverige kan gå förlorad i Göteborg - redan i fredstid.

**CECILIA MAGNUSSON ORDFÖRANDE
I GÖTEBORGS HAMN
SVANTE BERGH FD GENERALMAJOR**

Att leda i komplexa och svårbedömda situationer

I det komplexa vilar det okända och oväntade

Två kodmeddelanden hämtade från en fransk 1800-tals dikt, skulle bli själva upptakten och startsignalen till världens största militära landstigning, som ägde rum den 6 juni 1944 på den franska Normandiekusten.

Båda kodmeddelandena skulle sändas ut av BBC i London, i syfte att förvarna och aktivera den franska motståndsrörelsen dagarna och timmarna före invasionen.

Det tyska kontrapionaget under ledning av Amiral Wilhelm Canaris kände till dessa meddelanden. Därför var den tyska ockupationsmakten i Frankrike förvarnad om vad som skulle hända, om och när meddelandena sändes.

Det första kodmeddelandet sändes den 1 juni 1944 och löd "Höstens violiners utdragna snyftningar". Meddelandet fångades upp av den tyska underretelsetjänsten Abwehr, som vidarebefordrade detta till staben för det tyska överkommandot OKW i Berlin.

Där tog generalöverste Jodl emot meddelandet, men lät det ligga kvar på sitt skrivbord utan att höja beredskapen på Atlantvallen. Eftersom han trodde att fältmarskalk Gert von Rundstedt med sin stab i Paris, som var underställd OKW, redan hade gjort detta.

Ingen åtgärd

Men inte heller von Rundstedt gjorde någon åtgärd när han fick meddelandet, då han trodde att meddelandet hade kommit från fältmarskalk Erwin Rommels stab i La Roche Guyon, som var underställd honom. Och därför redan hade beordrat höjd beredskap för sin armégrupp.

Utifrån dessa orsaks- och verkanförhållanden försattes inte fältmarskalk Rommels 7:e armé, som svarade för för-

svaret av den Normandiska kusten i förhöjd beredskap den 1 juni 1944. Detta gjorde däremot hans 15:e armé, som var grupperad i Calaisområdet, men då av helt andra orsaker.

Trodde inte på landstigning

Rommel har bedömts känna till innebörden av det sända kodmeddelandet. Men han trodde personligen inte på en landstigning i Normandieområdet. Utan bara att en sådan var trolig i Calaisområdet, där avståndet var kortast mellan den franska och den engelska kusten.

Rommel var förmodligen, i likhet med övriga i den tyska ledningen, påverkad av de allierades mycket intensiva och långvariga vilseledande manövrar, med benämningen Operation Double Cross. Vars mål var att vilseleda det tyska förvaret, genom att understryka att Calaisområdet var huvudmålet för invasionen.

Oavsett vad hans egen uppfattning egentligen var och hur mycket oenighet som rådde beträffande den försvarsplan som hade utarbetats, så hände följande:

Den 1 juni sändes alltså det första kodmeddelandet. Under perioden den 3 - 4 juni rådde det mycket dåligt väder i den engelska kanalen, som därigenom omöjliggjorde en landstigning från luften och havet.

Chefen för Armégrupp B, Erwin Rommel, lär vid denna tidpunkt ha varit mentalt sliten och kanske också fysiskt uttröttad. Då han dygnet runt arbetade med att praktiskt förbereda försvaret av Atlantvallen och dessutom genomförde ständiga larm- och stabsövningar.

Han hade också under sena kvällar uppvaktats på sitt slott, där hans stab var grupperad, av vissa tyska officerare som tillhörde motståndsrörelsen. Och som ville undanröja Hitler genom ett attentat, för att på så sätt skapa förutsättningar för att förhandla fram en separatfred med de allierade.

Tidigt på morgonen den 4 juni rullar Rommels stabsbil fram i gruset till

trappan på slottet La Roche-Guyon i byn med samma namn, ca 8 mil nordväst om Paris. Några minuter senare är han på väg till sitt hem i Herrlingen i Tyskland för att fira sin frus födelsedag den 6 juni.

Inte närvarande

Därigenom var han inte närvarande och på plats i sin stab när kodmeddelande nummer två kom på kvällen den 5 juni, som löd "Sårar mitt hjärta med sitt monotona vemod". Med innebörden att landstigning kommer att ske inom 48 timmar. Det var däremot hans stabschef Hans Speidel, som nu förde befälet här i sin chefs frånvaro. Men som också hade bjudit in några officerskollegor från Paris på en middagsbjudning denna kväll, "då den gamle" hade lämnat slottet.

Författaren Sten-Åke Hansson

Under kvällen den 5 juni och framför allt under natten till den 6 juni, fick Speidel ta emot flera telefonsamtal om fientlig luftlandsättning i Normandieområdet. Då John Howards med sina glidflygplan intog Pegasus bridge kl. 00:15. Och då Erik Lewenhaupt med sin enhet ca 20 minuter senare passerade kyrktornet i byn Ranville och slängde sig ut i nattmörkret hängande i sina fallskärmar.

Speidel ringde upprepade samtal till

Erwin Rommel

sin överordnade stab, men fick order om att avvakta till dess att man fått en klarare bild av situationen. Då risken var stor att detta var en avledande manöver och då den verkliga landstigningen skulle kunna ske någon annanstans, till exempel i Calais-området.

Klockan 05:00 började de allierades fartygsartilleri och bombflyg skjuta sönder de tyska befästningarna vid stränderna. Och kl. 06:30 började de första amerikanska soldaterna landstiga och invadera den franska atlantkusten vid Utah Beach.

Klockan 07:30 denna morgon den 6 juni får Rommel ett telefonsamtal som informerar om att landstigning har påbörjats i hans försvarsområde. Då var han fortfarande kvar i Tyskland och firade sin frus födelsedag, många och långa mil från den Normandiska atlantkusten.

Omedveten aningslöshet

Händelserna ovan från den 1 juni till den 6 juni 1944, beskriver vad som kan hända när den omedvetna aningslösheten aktiveras, med innebörden att man inte förstår att man inte förstår. Till exempel varifrån informationen kommer eller vem eller vilka som skall fatta beslut om åtgärder.

Eller som med samma tydlighet beskriver vad som kan hända när den

medvetna aningslösheten omsätts i praktiken, då man inte vill, kan eller orkar vara sin förståelse trogen. Utan agerar tillsynes aningslöst.

Men framför allt beskriver det vad som händer då man inte har rätt täckningsgrad avseende information och förståelse, för att kunna agera funktionellt i en komplex, föränderlig och svårbedömd situation.

Fatala konsekvenser

I det här sammanhanget innebar det många fatala och mycket kostsamma konsekvenser för de tyska försvararna av Atlantvallen. Att de dessutom inte hade tillgång till flygunderstöd och marina stridskrafter i sitt geografiska område, gjorde saken inte bättre. Inte heller att Hitler, som inte fick väckas under invasionsmorgonen, hade ensamrätt att beordra fram pansarförbanden från sina strategiska väntelägen långt från stränderna i Normandieområdet.

Att "göra en Rommel".

Det är lätt att göra felaktiga analyser av fältmarskalk Rommels agerande dagarna före landstigningen. Då han trots förvarning om invasion, lämnade sitt högkvarter i La Roche-Guyon och reste till sitt hem i Tyskland.

Det är också djupt orättvist att analysera en person i efterhand och då med

facit i hand, då denna person arbetade helt utan facit vid sina beslutstillfällen.

Vilket understryks av att vi lever livet framlänges, men förstår det baklänges och där historien skapar facit.

Men vad var det som egentligen hände och vilka var Rommels avsikter?

- Varför lämnade han sitt stridsområde den 4 juni, trots att första förvarningen om landstigning hade sänts ut i kodad form av BBC den 1 juni?
- Var han utmattad och tvivlande, gällande förutsättningarna att kunna stå emot en invasion och därmed valde att sätta sig i säkerhet i Tyskland?
- Var det hans personliga särintressen och behov att äntligen få träffa sin hustru och sin egen familj, som aktiverade hans beslut att resa hem?
- Försökte han att underlätta för den stundande invasionen, genom att själv inte närvara och leda sina förband. För att på så sätt bana väg för den militära statskupp som påbörjades genom mordattentatet mot Hitler den 20 juli 1944?

Frågorna kan göras många och långa, men enligt uppgift så var det så här:

Rommel hade tidigare i sin planering av försvaret av Atlantvallen begärt

Forts på sidan 23

Länsstyrelsen samordnar länet under pandemin

Det finns stora samordningsbehov i arbetet med coronapandemin. Anne-Lii Kivi på Länsstyrelsens enhet för samhällsskydd och beredskap håller ihop Länsstyrelsens arbete, där huvuduppdraget handlar om att stötta och samordna aktörerna i länet. Här berättar hon om Länsstyrelsens samordnande roll och delar sina tankar kring hur lärdomar från pandemin kan användas i det fortsatta arbetet med civilt försvar.

FAKTA

Om Länsstyrelsens beredskapsuppdrag

Länsstyrelsen är geografiskt områdesansvarig myndighet på länsnivå. Det betyder att Länsstyrelsen ska ha beredskap för alla typer av händelser och underlätta samverkan, samordning och stödet för länets aktörer för att inrikta samhällets åtgärder och resurser så att konsekvenserna för samhället blir så små som möjligt. Vårt uppdrag som geografiskt områdesansvarig beredskapsmyndighet gäller vid såväl fredstida kriser som vid höjd beredskap.

Länsstyrelsen är högsta civila totalförsvarsmyndighet i länet. Tillsammans med Försvarmakten samordnar Länsstyrelsen det civila och militära försvaret regionalt. För att få till stånd en enhetlig inriktning av totalförsvarsplaneringen har Länsstyrelsen tagit fram en regional grundsyn som ska vara ett stöd för aktörerna i länet.

I början av året hade Länsstyrelsen god fart i arbetet med planeringen av det civila försvaret. Sedan kom coronapandemin och mycket fick sättas på paus till förmån för hanteringen av pandemin. Länsstyrelsen har rollen som geografiskt områdesansvarig och ska säkerställa samverkan och samordning i länet, i såväl fredstida kriser som coronapandemin som vid höjd beredskap.

Hur tillämpar Länsstyrelsen sitt samordningsuppdrag under pandemin?

Arbetet handlar mycket om att stödja och underlätta samverkan mellan Västra Götalandsregionen och länets kommuner samt vara en länk till den nationella nivån. Vi arbetar tillsammans med länets aktörer för att säkerställa samhällsviktiga funktioner och minska smittspridning. Vi ska också se till att det finns en beredskap för att kunna hantera parallella krishändelser.

Mycket av samordningen sker via regionala samverkanskonferenser. Inledningsvis höll vi samverkanskonferenser två gånger i veckan. Numera kör vi en gång i veckan. Mötena hålls digitalt och vi bjuder in kommuner, Västra Götalandsregionen och berörda myndigheter, däribland Försvarmakten. Regionens biträdande smittskyddsläkare deltar med information vid varje möte. Det regionala smittskyddet har en särskilt viktig roll i att inrikta oss andra när det gäller insatser för att motverka smittspridningen. Det är effektivt att kommuner och andra kan ställa frågor direkt till smittskyddet vid ett och samma tillfälle.

Ett viktigt uppdrag är att sammanställa regionala lägesbilder. Vi rapporterar varje vecka till regeringen om situationen och behoven i Västra Götaland. I lägesbilderna redovisar vi bland annat hur kommunernas, regionens och andra regionala aktörers verksamhet påverkas, planerade och genomförda åtgärder samt behov av samverkan.

Under hösten har Länsstyrelsen, i avstämning med Smittskydd Västra Götaland, kommuner och ett antal myndigheter, däribland Försvarmakten, tagit fram ett planeringsdokument som ger stöd i hur vi kan förbereda oss för nya utbrott av covid-19 i länet. Som geografiskt områdesansvarig vill vi för-

Anne-Lii Kivi

säkra oss om att länets aktörer är proaktiva och att vi får till stånd den samverkan som krävs vid nya smittutbrott.

Ni har fått särskilda regeringsuppdrag under pandemin, kan du berätta om några av dessa?

I inledningen av pandemin uppstod brist på skyddsutrustning och viss sjukvårdsmateriel. Regeringen gav länsstyrelserna i uppdrag att bistå Socialstyrelsen genom att sammanställa kommunernas behov och fördela tillgänglig materiel mellan kommunerna i länet. Numera är tillgången till skyddsutrustning för det mesta god, men vi finns där och kan samordna om det skulle behövas.

Inför semesterperioden fick vi i uppdrag att följa upp hur Folkhälsomyndighetens rekommendationer om att hålla avstånd efterlevdes ute i länet. Där tog vi hjälp av våra kommuner, Västra Götalandsregionen, Västtrafik, polisen och andra som rapporterade hur det såg ut med efterlevnaden kopplat till sommaraktiviteter som badplatser, gästhamnar, köpcentrum, uteserveringar och kollektivtrafik. Vi sammanställde en lägesbild som vi förmedlade till regeringen varje vecka. Nu i höst fick vi uppdraget att fortsätta följa upp efterlevnaden, men med fokus på de aktiviteter som är aktuella vid

olika tidpunkter på året.

Ytterligare ett exempel på uppdrag som regeringen gett oss är att handlägga det tillfälliga lokalhyresstödet till hyresgäster i branscher som drabbats särskilt hårt under coronapandemin.

Vad ser du att vi kan ta med oss från arbetet med pandemin in i arbetet med civilt försvar?

Vi har lärt oss mycket om vad det innebär att skapa en uthållig organisation för att klara att arbeta med en händelse över lång tid. På Länsstyrelsen har vi trimmat vårt stabsarbete och vi har höjt den interna förståelsen för Länsstyrelsens beredskapsuppdrag. Det har vi nytta av när vi nu håller på att forma vår krigsorganisation. Vi har också sett vad det kan innebära att ställa om samhället till helt nya förutsättningar, till exempel när det gäller skolundervisning, vård och omsorg.

Något som blivit väldigt tydligt under pandemin är hur viktigt det är att säkra försörjningen av skyddsutrustning och andra viktiga varuflöden. Vi är idag väldigt beroende av leveranser från omvärlden. Erfarenheterna från pandemin hjälper oss att bättre förstå vad vi kan ställas inför i ett läge med höjd beredskap och varför det är så viktigt att vi planerar för att kunna upprätthålla försörjningen av viktiga varor.

Jag tycker också vi har sett goda exempel på civil-militär samverkan. Försvarsmakten har hjälpt sjukvården med transporter, insamling av prover och uppbyggnad av fältsjukhus. Vi ser även många exempel på hur frivilliga krafter hjälpt till och stöttat såväl privatpersoner som samhället i stort.

Under pandemin har vi också sett vilken påverkan det kan få när länder stänger sina gränser. I vårt län har vi ett tydligt exempel genom Strömstads kommun som har en oerhört tuff situation när gränshandeln i princip försvann över en natt och livet som arbetspendlare över gränsen blev betydligt mer komplicerat.

Kort sagt – det finns massor att lära från arbetet med pandemin. Jag tror att det vi har fått med oss så här långt hjälper oss framåt när vi nu fortsätter att utveckla det civila försvaret och vårt totalförsvaret.

Att leda i komplexa...Fortsättning från sidan 21

att få tid för ett möte med Hitler i hans högkvarter Berchtesgaden i södra Tyskland. Han fick tid för ett sådant möte den 8 juni.

Så han kombinerade detta möte med att besöka sin familj och inte minst fira sin hustrus födelsedag den 6 juni i sitt hem i byn Herrlingen, som i stort sett låg längs marschvägen till högkvarteret.

Inför mötet med Hitler hade Rommel två mål att uppnå;

- 1) Att få Hitlers tillstånd att disponera och flytta fram samtliga stridsvagnsförband närmare strandområdena i Normandieområdet. Vilket Hitler tidigare hade motsatt sig.
- 2) Att övertyga Hitler om att sluta en separatfred med England och USA, innan invasionen var ett faktum. Då kriget ändå var förlorat. Därefter skulle de gemensamt bekämpa kommunismen och Stalins framfart mot Europas centrum.

Hans officerskollegor avrådde honom på det bestämdaste att ta upp frågan med Hitler om en separat fred, då ett sådant förslag skulle innebära ett politiskt och militärt självmord för Rommel.

Nåväl, invasionen kom före det planerade mötet den 8 juni och sent på kvällen den 6 juni var Rommel återigen på plats i sin stab i La Roche Guyon, för att leda sina två arméer.

På plats i Normandie fick han uppleva de allierades överlägsna resurser avseende personal, pansar, drivmedel och eldkraft. Vilket på sikt skulle medföra att kriget skulle vara förlorat för Tysklands del.

Övertalningsförsöken gentemot Rommel intensifierades. Då han var en portalfigur inom krigsmakten, som förväntades kunna övertyga de övriga vapengrenarna, och då inte minst de edsvurna SS-förbanden, om att ställa sig bakom en statskupp för att rädda fäderneslandet mot en slutlig katastrof.

Till slut gick Rommel med på att medverka i den planerade statskuppen. Då ingen annan lösning var i sikte, för att få slut på kriget på västfronten. Men han var som officer emot ett attentat på sin ledare.

Den 17 juli blir Rommel beskjuten av två Spitfireplan, när han i sin öppna jeep leder sina förband i strid sex mil SO om staden Caen. Han blir allvarligt skadad i huvudet och hamnar på militärsjukhus.

Den 20 juli 1944 placerar överste Claus Schenk von Stauffenberg en portfölj med sprängämnen under bordet i Hitlers Wolfsschanze i Ostpreussen. Detonationen blir kraftfull och mordat-

tentatet mot Hitler är ett faktum, men som han mirakulöst överlever.

Vad som därefter hände kupparkarna, deras familjer, släktingar och inte minst fältmarskalk Erwin Rommel, kräver mycket skrivutrymme att redogöra för.

Komplexa situationer och moraliska dilemman

Däremot råder det ingen tvekan om att vi nu har förflyttat oss till etikens beslutsområde, vars syfte är att både göra både det goda och det rätta i en extra ordinär och oreglerad situation. Men där besluten riskerar att göra skada hur man än gör.

Först försöker man hämta förankring i regelsystem, reglemente, lagar och värderingar, för att bestämma vad som är rätt att göra i en aktuell situation och benämns pliktetik.

Men om det rätta inte bedöms att bli det goda, utan kontraproduktivt, tar nästa verktyg över med namnet konsekvensetik. Med innebörden ”mesta möjliga lycka till så många som möjligt”. Och innebär att något (pliktetiken) eller några (människor), behöver offras för att uppnå avsedd effekt.

I de situationer då man inte kan avgöra om det rätta blir det rätta eller om det goda blir det goda, återstår det tredje alternativet, avsiktsetiken. Där ändamålet helgar medlen och metoderna.

Men som också kan bli det onda och destruktiva för alla parter, då det är svårbedömt. Dessa funderingar och moraliska dilemman, brottades förmodligen Rommel med fram till sitt beslut avseende var hans lojalitet skulle vara.

Lördagen den 14 oktober fick Rommel besök i sitt hem, där han fortfarande vårdades för sina skador, av två utsända generaler. De meddelade att på order av Hitler gav de honom två alternativ gällande hans förmodade medverkan i den planlagda statskuppen och då han inte förvarnade sin ledare om detta.

Han fick välja mellan att utsättas för en domstol/krigsrätt och en förmodad avrättning. Eller att genomföra ett ”beordrat självmord”, för att därefter under hedersbetygelser få en ärorik statsbegravning.

Någon timma senare i en bil några hundra meter från sitt hem, valde Rommel det sistnämnda och bet sönder en cyanidkapsel.

”Han valde onåd, då lydnad ej bringade ära”

STEN-ÅKE HANSSON
TIDIGARE OFFICER VID ÄLVSBORGS
REGEMENTE

Medlemmar i Garnisons-sällskapet i Göteborg

2020 började med en väldigt lyckad "Holkens återkomst" där vi fick en vinnare som fick sin tredje inteckning i vårt vandringspris. Stadgarna för festen säger att vinner man tre gånger skall man ingå i tävlingskommittén så nu blir det mindre konkurrens om det åtråvärda priset.

I mars drabbades vi av Covid-19 och detta fick C FömedC att stänga mässen och förbjuda samlingar med fler än 12 personer. Dessutom skulle det vara 2 meters mellanrum mellan varje person. Detta gjorde att vi fick ställa in både vårbal och skaldjursfest. Dock öppnades mässen igen i augusti för lunch.

Efter en relativt lugn sommar tog smittspridningen fart igen. I detta ögonblick har styrelsen för GS GBG fattat beslutet att ställa in höstmötet och Holkens återkomst 2021.

Trots allt detta har 2020 också varit ett glädjens år. Det har fattats beslut om att återupprätta Amf 4. Äntligen har våra politiker förstått betydelsen av ett starkt försvar i Göteborg.

Målbilden är att förbundet skall vara helt upprättat 2025.

Det är också glädjande att vi har kunnat hyra ut våra stugor utan begränsningar i år. Beläggningen har varit 100 % och trycket har varit stort. Vi har nu också fått förbränningstoaletter på alla stugor vilket är glädjande.

Tack till alla stugfogdar och vår överfogde Anna Videbris som gör ett fantastiskt arbete.

Vi har under året haft stora problem med vår nuvarande hemsida och vi kommer under våren 2021 lansera en ny hemsida som både skall vara enklare och mer användarvänlig. Här kommer vi att presentera tidpunkter för kommande evenemang 2021.

På vårt senaste styrelsemöte tog vi beslut att medlemsavgifter och hyror för våra stugor kommer att vara oförändrade nästa år.

Nu ser vi med viss försiktighet framåt och hoppas på ett covidfritt 2021 så vi kan starta igång vår verksamhet på mässen igen.

Med förhoppning om att vi kan återuppta verksamheten 2021

STYRELSEN GS GBG

Coronasäkrad föreningsverksamhet

Runt om i vårt avlånga land går föreningsverksamheten på sparlåga, detta gäller även Göteborgs garnisons kamratförening. Förutsatt att läget inte förvärras planerar kamratföreningen att starta upp verksamhet när tillfälle ges enligt följande.

Garnisonsvandringar

Tanken är att vi håller oss utomhus och vandrar eller förflyttar oss med egna fordon inne på garnisonsområdet. Vid ett antal stopp där vi kan stå med coronaavstånd får vi information om de förändringar som planeras. Eventuellt söker vi oss inomhus för fika om detta kan göras på ett coronasäkert sätt.

Alternativt avnjuter vi en varm kopp utomhus eller i våra bilar. Med tanke på att vi primärt avser att hålla oss utomhus dröjer det nog till mars innan denna aktivitet tidigast kan bli verklig.

Stadsvandringar

Göteborg 400-årsjubileet är inget fixt datum och såsom 300-årsjubileet försköts från 1921 till 1923 har beslut nu tagits att förskjuta det nu aktuella jubileet från 2021 till 2023. För att möjliggöra samvaro kamrater emellan kommer föreningen att arrangera ett antal stadsvandringar när värmen återkommit.

Öppen mäss

Om mässen öppnas för föreningsaktivitet kommer vi att återuppta den öppna mässverksamheten. Vi hoppas kunna "coronasäkra" övervakningen genom att där påbjuda gles sittning och erbjuda bordsservering. Dagens goda alkoholfria öl gör det möjligt att säkert ta sig till och från mässen med egen bil.

Vad det i slutändan blir av ovanstående planer följer du upp genom att vara medlem i Facebook-gruppen GSGBG mässen. Vi kommer också att sprida information via Garnisonssällskapetets hemsida gsgbg.se och via mail om sådan meddelats föreningen.

Garnisons-sällskapetets guideverksamhet

2004 beslutade riksdagen att byggnaderna på Kängö skulle utnyttjas som en försvarsmaktsgemensam konferensanläggning - 10 miljoner skulle investeras för detta ändamål.

Några 10 miljoner blev det inte men väl ett förslag innebärande att byggnaderna på Kängö skulle avyttras, se artikel sidan 17. Efter denna inledande turbulens har Kängö utnyttjats flitigt för konferensverksamhet.

Utifrån ett skattebetalarperspektiv har även annan skattefinansierad verksamhet tillåtits i enlighet med Avgiftsförordningen. Föga förvånande var det många gäster som önskade fördjupad information om världens bäst bevarade karantänstation. Lika lite förvånande är att Försvarsmakten inte såg det som sin uppgift att avdela arbetstid för detta. Den lösning som valdes var att Garnisonssällskapet bemyndigades att certifiera och erbjuda kängöguider.

Garnisonschefen har via sin controllers full insyn i verksamheten. Garnisonssällskapet har nu startat upp ett arbete syftande till att kunna erbjuda guidade vandringar med koppling till Göteborgs försvarsrelaterade historia. Målgruppen är primärt garnisonens personal och besökare.

- Exempel på guidade vandringar som är under framtagning.
- Mässens traditionsutsmickning.
- Garnisonsområdets historia.
- Nya varvet - byggt för Skärgårdsflottans Göteborgseskader.
- Göteborg firar 400 år men är som företeelse 1000 år.
- Göteborgs stadsfästning - en av Norra Europas starkaste.
- Kviberg – slottsliknande kaserner i öster. Försvarsutbildarnas lokaler kan lånas.

Vad önskas?

APT, inför after work, värnplikliga, arbetsplatsaktivitet, besöksgrupper.

Ekonomi via PRIO och kundvagn.

Kontakta Vanja Tibell på GarnE för mer information.

Hemestra sommaren 2021

Dubbel regnbåge över Gullmaren, tagen av Anna Videbris sommaren 2020.

Sommaren 2020 bjöds flera medlemmar på härlig rekreation i unika skärgårdsmiljöer i sällskapetets stugor på Vinga, Store Snart, Björkholmen och Rörö.

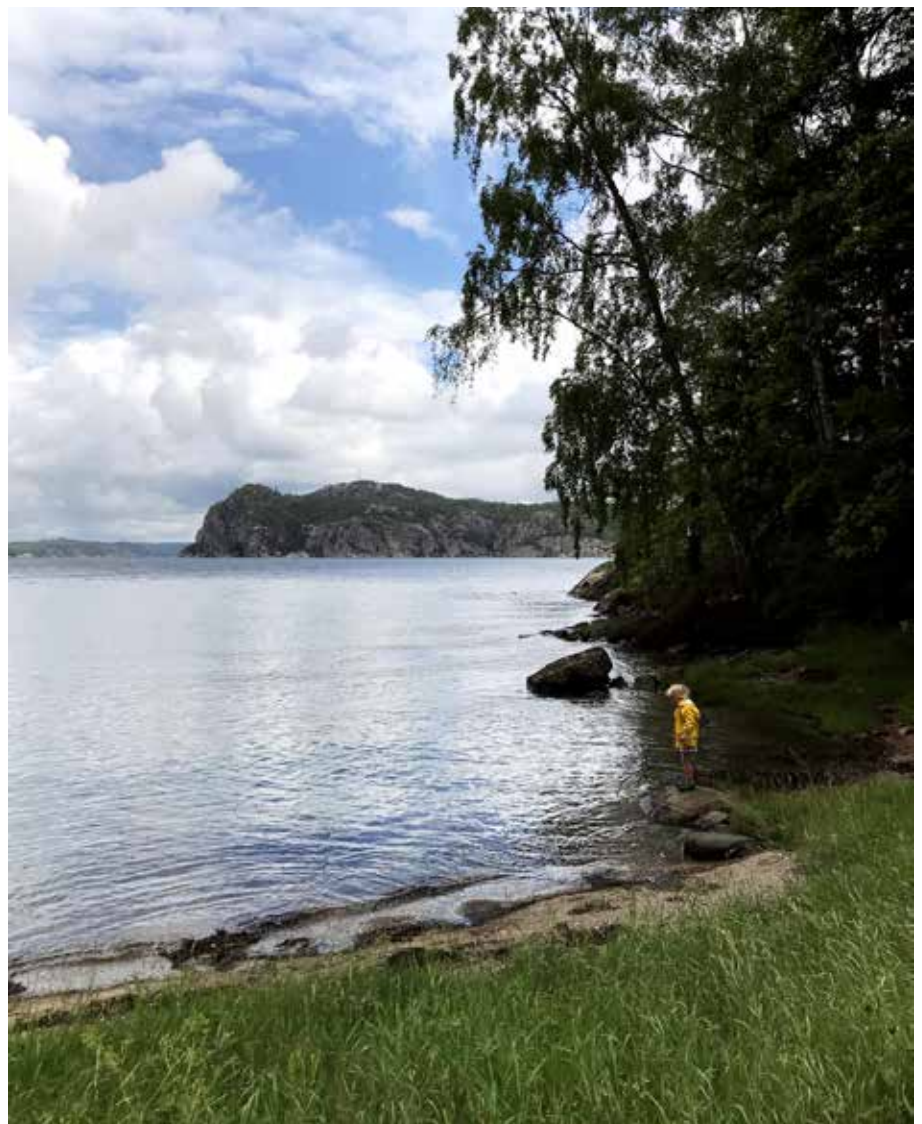
Passa på att ta chansen att spendera en vecka i någon av dessa fantastiska stugor till sommaren!

Ansökan om hyra sommaren 2021 kan göras på sällskapetets hemsida gsgbg.se från den 1 februari. Senaste ansökningsdag är den 8 april.

Information från ekonomidirektören

- ◆ Kom ihåg att betala årsavgiften innan den 31 januari.
- ◆ Alla medlemmar i Garnisonssällskapet betalar in 150:-
- ◆ Summan sätts in på plusgiro 33 32 61-6

JONAS RYNNER
EKONOMIDIREKTÖR

Utsikt mot Smörkullen i Gullmaren, tagen av Anna Videbris sommaren 2020

Ordförandens rader

Kamrater!

Detta år är inget annat likt. Det är förstas Covid 19 Pandemin som lagt sig som en våt filt över vår verksamhet som i princip upphört den senaste tiden. Detta är fullt förståeligt då de flesta av våra medlemmar är i en riskgrupp och i första hand måste tänka på sin egen och sina näras hälsa.

Det finns dock ljuspunkter i detta mörker. Framst tänker jag på att politikererna nu vill återupprätta Amf 4 igen! Det är mycket glädjande och ett viktigt beslut för att stärka försvaret i Västsverige och med stor betydelse för hela landet. Väl så och hoppas nu att allt går som planerat både när det gäller de politiska besluten, ekonomin mm. Dock får man inte

glömma att det finns fler förmågor som behövs för att förstärka försvaret i Väst. Både sjö- och armétridskrafter, främst luftvärnsrobot, och framskjuten ledningskapacitet behöver tillföras för att åstadkomma en balanserad försvarsförmåga.

Kamratföreningen har som jag nämnde drabbats hårt av pandemin. All vår verksamhet i Traditionsrummet har fått ställas in liksom alla planerade resor och sammankomster. Tråkigast är att vi inte kunde genomföra det planerade besöket från övriga f.d. KA-kamratföreningar här i Göteborg i år. Jag måste också berätta att vi i nuläget inte heller planerar att genom-

föra det besöket i Göteborg 2021. Osäkerheterna är alltför stora. Framst är det osäkerheterna när ett eventuellt vaccin kommer och blir tillgängligt, men även möjligheterna att genomföra besöket på Garnisonsområdet är ett frågetecken. Vi har dock beredskap att genomföra besöket 2021 om läget väsentligt förbättras tidigt nästa år och om alla förutsättningar i övrigt finns.

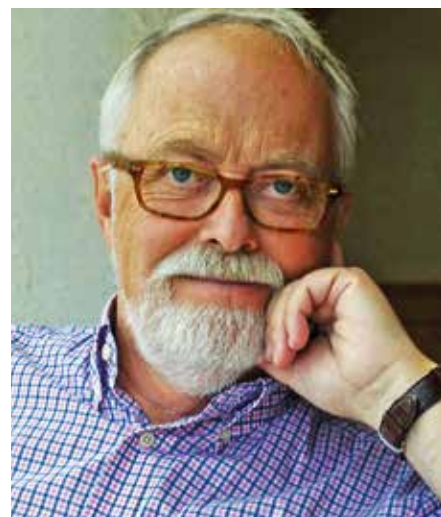
Vi har dock kunnat genomföra den sedvanliga ceremonin för att högtidligt hålla minnet att katastrofen med fartyget Barbera. Vid minnesstunden var det på dagen 70 år sedan fartyget gick i kvav utanför Galterö med många döds-offer och skadade som följd. Det kändes bra att och viktigt att trots allt kunna

genomföra denna minnesstund.

Vi har också genomfört några styrelsemöten under året för att planera för framtiden. Vi hade inget årsmöte i år men vi har nu

beslutat att genomföra årsmötet onsdagen den 10 februari 2021. I första hand vill vi genomföra årsmötet på Älvsborgsmässen men vi har som reserv bokat in oss på Flottans Mäns lokaler på Nya Varvet. Vi kommer givetvis att anpassa formerna för årsmötet utifrån de restriktioner som då gäller. Vi återkommer i januari med besked via mail, hemsidan och på Facebook gruppen: MKV/KA4.

I skrivandes stund i medio november har coronapandemin åter börjat sprida

sig i snabb takt. Styrelsen kommer därför senare att besluta om årsmötet kan genomföras som planerat eller måste skjutas på framtiden. Betrakta därför den 10 februari som en preliminär kallelse till årsmötet!

De allra flesta medlemmar betalar sina medlemsavgifter i god tid men några är lite glömska så här kommer en påminnelse om att snarast betala in medlemsavgiften för 2020 för er som glömt detta.

För oss alla gäller också att betala avgiften för 2021. Sätt in 150 kr på plusgiro 33 32 61-6. Ange ditt namn, medlemsavgift kamratföreningen och år. För er som betalar för 2021 vill vi ha betalningen senast 31 mars.

Vi har nu också tagit fram ett nytt medlemsmärke till kamratföreningen. Det är en guldfärgad miniatyrbild av Älvsborgs fästning med enkel fästningsordning. Vi försöker skicka ut den till alla er i kuvertet som denna tidning kommer i.

Avslutningsvis vill jag berätta att detta är mitt sista brev till er som ordförande i Kamratföreningen. Jag lämnar nu mitt uppdrag i februari efter flera år i styrelsen och som ordförande. Ett utmanande men också väldigt givande uppdrag. I skrivandes stund är inte valberedningen klar med något förslag till ny ordförande eller övriga styrelseledamöter. Jag har tidigare skrivit att vi behöver nya medlemmar både för arbetet i styrelsen och i Traditionsrummet. Om du är intresserad så tveka inte att höra av dig.

Jag önskar er alla en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År! Ta hand om er och kanske ses vi på årsmötet.

BENGT DELANG
ORDFÖRANDE KAMRATFÖRENINGEN
I GÖTEBORGS GARNISONSSÄLLSKAP

Nytt märke. Foto: Bengt Delang.

”

Betrakta därför den 10 februari som en preliminär kallelse till årsmötet!

Spanskt kustartilleri

Den 10-13 oktober var jag, tillsammans med en son och en systerdotter, på förrättning i samhället La Azohia som ligger i region Murcia i sydöstra Spanien.

Vi hade ett jobb att göra men hade planerat att, om det blev tid över, åka till en plats som vi hade spanat in som ett lämpligt utflyktsmål. På kvällen den 11 oktober gjorde vi en avstämning. Vi låg bra till i tid så vi bestämde att ta ledigt några timmar till förmån för en utflykt. La Azohia är ett kustsamhälle med en lång och härlig strand mot medelhavet, på andra sidan av samhället ligger höga och vackra berg. Den 12 oktober satte vi oss i vår hyrbil och körde upp i bergen för att besöka ett fort som ligger där. Kustartilleri eller kustnära artilleri, vad vet jag om spansk försvarsorganisation? Inget! Fortet heter Bateria de Castillitos och består av en borgliknande byggnad med förläggning för pjäsbetjäning, vakt, tross mm. 2 st 38 cm pjäser med eldrör av en imponerande längd, 59 fot eller ca 18 meter. Ammunitionshiss syns, på ett av fotona, strax hitom på pjäsens högra sida. Eldledningsplats finns i upphöjd tornliknande konstruktion ca 30–40 meter bakom pjäserna. Byggår 1933–36. Pjäserna är konstruerade av Vickers-Armstrong. Batteriets uppgift var

Imponerande pjäser

att skydda havsområdet mellan Cartagena med marinens flottbas och Puerto de Mazaron. Alldeles i närheten av Bateria de Castillitos ligger ytterligare ett batteri, Bateria de Jorel, som består av 3 st 15,2 cm sjömålspjäser. Ursprungligen var det 4 pjäser men en pjäs flyttades under inbördeskriget (1936–1939) till Almería för att skydda staden. Den pjäsen ingår numera i Cartagenas artillerimuseums samlingar. När vi satte oss i bilen för att åka till vårt utflyktsmål hade vi ingen aning

om att det var Columbusdagen, tillika Spaniens nationaldag. Inget som hindrade oss när vi rullade på längs smala slingrande vägar upp efter bergssidan mot fortet. När vi hade tittat färdig och skulle köra hem möter vi en lång karavan av bilar, fyllda med helglediga spanjorer, som gjorde att vår hemresa helt stannade upp. Efter lång väntan och mycket knixande lyckades vi så småningom återvända till La Azohia.

ULF HALLDÉN

Ulf och 38 cm pjäsen.

Bateria de Castillitos

Galterö granatkastar- skjutning

Var ju en ö där det smällde mycket.

Stenminor mm, konstigt att den fanns kvar efter alla dynamitardiska övningar.

Ett av tillfällena då det skulle skjutas 8 CM GRK var jag säkerhetskontrollant vid granatkastaren.

BLU, Bengt Lundberg skjutledare, eller vad det nu hette.

En fullständigt skjutglad pjäsbe-
manning.

Bra väder, kan livet vara bättre..

Det skulle förberedas laddning 3 (tror jag det var).

Delladdningarna som togs bort lades i en liten hög utanför pjäsbunkern och några öppnades så att vi kunde hålla ut krut i en liten sträng för att senare bränna överblivna laddningar.

Övningen börjar, innan dess sa jag till pjäsbe-
manningen:

Jag vill ha 5 lag i luften innan första nedslag.

Från granatkastaren hörs pang, pang, pang, pang samt en helvetes smäll

Det var utan tvekan 5 lag i luften innan första nedslag, men sista granaten hade inte laddning 3.

Inser då att jag inte gjort riktig kontroll av delladdningarna. illa.

Snabbt skriker jag till en i pjäsbe-
manningen

BRÄNN delladdningarna

Samt

Lås pjäs i höjd o sida.

Det tog inte lång tid innan BLU ringde på fälttelefonen och beordrade

KONTROLL

Varpå mitt svar var

Pjäsen låst i höjd o sida, delladdningarna brända.

BLU's kommentar var typ

Din @##@##@

Nedslaget vart cirka 150 m hitom

Vargö värdshus enligt BLU

Sensmoral: Bränn alla bevis innan något påvisas

LEO OLSSON

In Memoriam

Det har kommit till styrelsens kännedom att följande kamrater gått bort:

Överste Kjell Werner avled den 16 augusti i år i en ålder av drygt 100 år. Han var regementschef för Ka 4 1969-1977 då han befodrades till Överste 1 och kommandat tillika chef för Göteborgs Kustartilleriförsvaret och befälhavare för Göteborgs och Bohus försvarområde. Efter sin pensionering 1980 påbörjade han akademiska studier och blev bla filosofie doktor i arkeologi.

Vi är många som minns Kjell som en duglig chef som var omtänksam om sin personal. En hedesman!

Ebbe Bengths gick bort 3:e oktober 2020 i en ålder av 89 år och 11 månader.

Som driftsingenjör på KA Radarskola under nästan hela sitt yrkesliv var Ebbe drivande i både ursprungliga uppbyggnaden och vidareutvecklingen, som en våldsam utveckling på elektroniksidan krävde under många år. Som pensionär var Ebbe även med och ledde nedmonteringen av Radarskolan.

Vid nedmonteringen sparade man undan diverse material och dokumentation i Kamratföreningens Traditionsrum och har till och med byggt upp en fullt fungerade KSRR-station. En prestation utöver det vanliga. Även om många var inblandade vill jag tro att Ebbes stora kunskaper, entusiasm och kontaktnät var nödvändiga i sammanhanget.

Det har varit en glädje att jobba med dig, Ebbe. Du lämnar ett tomrum efter dig, men också många goda minnen.

Vår mångåriga medlem, **Lars-Olof "L-O" Gustafsson** gick hastigt bort den 18 september 2020.

L-O:s intresse för försvaret och samband började tidigt i tonåren genom medlemskap i FBU ungdom, avdelning SignU (Signalungdomsavdelning). Värnplikten genomförde L-O på KA4 Befälsskola (samband). Efter värnplikten fortsatte L-O att engagera sig i FBU ungdom.

L-O var en mycket uppskattad kamrat. Han var en mycket god ledare och medlem, L-O var en hedersknyffel i alla avseende.

För sitt arbete i kamratföreningen tilldelades L-O, Göteborgs Garnisons Kamratförenings Hederstecken.

En upplevelse för vakten KA4

En civil firma hade övertagit vakten, samma firma som jag skrev om då dom slängde Batteri Marstrands nycklar i papperskorgen...

Den kreativa Blidberg hade på något outgrundligt sätt fått reda på att en av vakterna var mörkrädd, till och med väldigt mörkrädd.

En plan börjar forma sig hos Blidberg, hur skrämna vakten.

De 3 frågorna:

1.Var? Självfallet i Oscar II fort, vallgraven, där skulle ju vakten åka eller gå runt på natten och kontrollera diverse förråd.

2 När? Då det är mycket mörkt.

3 Hur? Larminna 1. Snubbeltråden spänd tvärs där vakten skall ta sig fram

Sagt och gjort, allting fixas en kväll då den mörkrädd skall göra rundan.

Han tar sig igenom tunneln och börjar rundan i vallgraven, ficklampan lyser hans väg, men kan absolut inte upptäcka larminetråden.

Ni kan ju själva tänka er effekten, pang o ljus.

Vakten lär enligt utsago från Blidberg kastat sig till marken dragit pistol och skrikit med stammande röst:

Vvemm dääärrr, jjaaggg hahahar lalaladdatt ...

Galterö slutövning dag 1

Huvudpersoner:

Hjulle Hjulström båtchef, tror det var 200 båten 256.

Hjulle tyckte radar var kass. En gång för vi igenom tät dimma, Fuxsen batterichef, tittar ner i styrhytten, säger till Hjulle varför går du inte på radar... svaret var radar kass. Fuxen hoppar ner, ställer in PPI och det blir mycket klar bild jämfört med det tidigare suddiga.

Hjulle säger ja nu bra men vi har ju lämnat dimman

Fanjunkare Allan Löfgren

Mannen som kunde göra allt med kanon, granatkastare och övrigt värt att veta.

Tack Allan du lärt mig

**Rost Johan, kapten materialupp-
bördsman**, kommer inte ihåg hans riktiga namn

En riktig skräckinjagande uppbördsman.

Nu kommer berättelsen:

Det är dag 1 på slutövningen. Hjulles båt är förtöjd Galterö.

Order är att förtöjda båtar skall maskeras med nät mm.

På däcket är Hjulles egenkonstruerade dykmaskin. En anläggning med pumphandtag kopplade till slang som är kopplad till en typ av skyddsmask. Dykaren skulle ta på sig ett bälte med diverse muttrar samt masken. På däcket pumpades luft till dykaren.

Näväl anläggningen var tvunget att tas av båten.

Hjulle frågar Allan

Var kan jag ställa min dykapparat?

Allan som samtidigt är brandchef på Galterö och gärna busade lite svarar:

Ställ den i brandboden.

Hjulles besättning släpar monstret till brandboden.

När detta är gjort ser Allan den berömde Rost Johan och säger:

Nu har Hjulle ställt in sin dykapparat i Brandboden, hur fan skall vi få ut utrustningen...

Lite senare utspann sig en livlig konversation mellan Hjulle o Rost Johan.

I bakgrunden stod Allan och njöt.

LEO OLSSON

Nyckel-inlämning

Det är försommar, en vecka har förflutit i Marstrand.

Kanonerna har dånat, kvällarna grill och trevnad.

Inga värnpliktiga har sjukmönstrat under denna tid.

Öl, vin, grill varje kväll, befäl o vpl. tillsammans, friskvårdsvecka skulle man väl säga nu förtiden.

Fredagen kommer, mot KA4.

Dagbefälet har en viktig uppgift: lämna in nycklarna till Batteriet MD i vakten.

Vid denna tid så hade den militära vakten ersatts av en civil vakt ABAB eller något motsvarande.

Den ansvarige kommer till vakten, lämnar in nycklarna till anläggningen, mottagaren kvitterar i en logg att nycklar levererade och säger:

Bra, samt kastar dom i en papperskorg och skrattar lite...

Nästa morgon, lördag, kommer folk från FortF och vill ha ut nycklar till Batteri MD.

Dom hittas inte ... utan nycklar... väldigt dyrt...

I loggen står att dom är inlämnade.

Vakten ringer den som tog emot...

Hans svar:

Jävlar, eller något motsvarande, dom slängde jag som skämt i papperskorgen.

Städare hade tömt ...

Beredskapsstyrkan kallades ut, fick leta igenom en hel container för att hitta nycklarna.

Sensmoral:

Lita väldigt lite på en civil vakt ...

LEO OLSSON

Styrelsen vill påminna om:

- Att årsavgiften är oförändrat 150 kr/år. Betalningen sker till plusgirokonto 33 32 61-6.
- Vänligen glöm inte att ange avsändare dvs. *personnummer, namn och adress.
- Vill du inpassera och delta i föreningens aktiviteter på Käringberget, t ex öppna mässkvällar, års- och höstmöte m fl. aktiviteter måste du ha anmält ditt personnummer till föreningen.
- En eventuell gåva till Kamratföreningen/drift av traditionsrummet där vi förvarar våra historiska samlingar kan göras på plusgiro 921 20 51-8. Glöm inte att ange avsändare.
- Styrelsen vill ge ett stort tack till de medlemmar som tidigare i år skickat in gåvor till föreningen!
- Har du skaffat mailadress eller bytt mailadress? Har du flyttat? Vänligen anmäl detta till föreningen för att spara porto och säker-ställa att du får tidning/information om olika aktiviteter.
- Enklast görs dessa ändringar via mail till g.g.kamratforening@hotmail.se eller vanlig post till kassören. Med vänliga hälsningar från kassören

Mats Brambo
Sanatoriegatan 5 B
416 53 Göteborg

Ordföranden har ordet

Situationen är nu tuff vad avser Covid 19. Kamratföreningen hade just funnit former för att köra igång efter sommaren. Vi hann ha ett par möten där jag talade runt Nagorno Karabach, och där f.d. chefen för MUST Stefan Kristiansson talade runt "Förbereder vi oss mot rätt hotbild". Det anser han inte, som också framgår av en artikel i denna tidskrift.

Under sommaren har vi dessutom lagt om taket på Laddatorpet.

Men nu har vi åter tvingats ställa in verksamhet. Nu i november skulle före försvarsministern i Estland Hain Rebas ha talat. Vi ber honom komma igen - sannolikt först efter jul.

Vi har tvingats tv stänga museet och biblioteket.

Och tyvärr har vår utmärkte restau-

ratör Anders det besvärligt igen. Hans bästa tid på året är normalt den här årstiden.

Kan ni på något sätt gynna restaurangen så är det välkommet.

Annars är det viktigt att förstå att cyberhotet behöver prioriteras. Där är vi nog allra mest sårbara för närvarande. Det är ju dessutom så att detta kan riktas in mot särskilt känslig infrastruktur som tex el, tele och IT, vatten mm.

Det finns exempel på när hamnar angrips och inte förmått leda det viktiga trafikflödet.

Utpressning förekommer mot företag. Industrispionage är frekvent förekommande.

Här har Sverige beslutat att initiera en cybermyndighet. Mycket bra men detta är en angelägenhet för oss alla!

Men, det finns också ett antal positiva signaler. De politiska partierna är

överens om rejäla förstärkningar av såväl militärt som civilt försvar. Vi får ett amfibieregemente i Göteborg. Det är utmärkt.

Vi behöver nu i Väst samla oss, och bidra på alla sätt för att regionen med hamnen framstår som starka länkar i vårt totalförsvar.

Vi behöver då stärka vår ledningsförmåga såväl civilt som militärt. Jag beskriver detta i en artikel här i tidningen.

Regeringen initierat en utredning under före landshövdingen Barbro Holmberg som bl.a. ska reda ut hur ledningen ska organiseras på riksplanet men även regionalt och kommunalt. Här nämns Göteborg som ett av flera särskilt viktiga områden.

Tidningen Älvsborgarna har väckt uppmärksamhet över landet. I och med detta nummer prövar vi ett nytt grepp. Vi gör med stöd av Föreningen för Göteborgs Försvar, ett särtryck ur Älvsborgarna med debattartiklar och om hur garnisonen utvecklas. Denna är avsedd för att vara underlag för samhällsintresserade studenter vid främst universitetet.

Med detta önska jag er en bra övergång till 2021!

Håll er friska och delta i vår verksamhet.

SVANTE BERGH

KALENDARIUM 2021

JANUARI	1/1	Nyårsmottagning
	14/1	Öppet hus / bibliotekskväll
	28/1	Stort föredrag med ärtmiddag
	31/1	Muséet öppet. Allmänheten välkommen.
FEBRUARI	11/2	Öppet hus / bibliotekskväll
	25/2	Stort föredrag med ärtmiddag
	28/2	Muséet öppet. Allmänheten välkommen.
MARS	11/3	Årsmöte med gratis ärtmiddag.
	25/3	Öppet hus / bibliotekskväll.
	28/3	Muséet öppet. Allmänheten välkommen.
APRIL	15/4	Stort föredrag med ärtmiddag.
	24/4	Dagsresa med buss. Studieresa.
	25/4	Muséet öppet. Allmänheten välkommen.
MAJ	6/5	Öppet hus / bibliotekskväll.
	20/5	Torpafton.
	27/5	Stort föredrag med ärtmiddag.
	30/5	Muséet öppet. Allmänheten välkommen.
JUNI	7/6 – 13/6	Årets resa i historiens spår.
	29/6	Regementets dag och firande av borås 400 år.
JULI	----	semesterstängt.

I 15 lf har startat igen. Träning onsdagar udda veckor 2021.
Kontakta Tony Sägare tosa44hv@gmail.com

Tjänstgöring i Nagorno Karabach

Ett mycket intressant föredrag av föreningens egen ordförande, Svante Bergh

Torsdagen 27september, efter sedvanlig krigarmiddag med ärter och pannkakor, fick vi avnjuta ett mycket intressant föredrag av vår ordförande, generalmajoren Svante Bergh, om hans personliga upplevelse och erfarenheter vid sin tjänstgöring vid OSSE, i mitten av 90-talet i det fortfarande oroliga området Nagorno Karabach.

De erfarenheter som han fick vid denna tjänstgöring ansågs så hemliga att han förbjöds av försvarsministern att delge dem. Nu kan han släppa på hemligstämpeln och vi fick ta del av denna unika historia av vår egen ordförande.

Detta område är en självständig men främst armenisk enklav som ligger i västra Azerbajdzjan. En smal korridor är det enda som skiljer den från Armenien. Som oftast är det den dyrbara oljan som gör området så eftertraktat och olja finns det gott om, mycket gott om. Förutom olja finns en del mineraler i det bergiga området. Landet har grekisk ortodox kristendom sedan 400 talet och har goda förbindelser med Iran, som är närbeläget.

Det jobbiga för de styrande och för innevånarna är att landet befinner sig i konflikt med grannarna och många har dödats under åren och i början av 90-talet blev konflikten mycket blodig och fastän militärt underläge så var de mycket framgångsrika. På nätterna gjordes räder och de tog både stridsvagnar och artilleripjäser och stridsvagnar, som de sedan använde mycket skickligt mot fienderna azererna.

Att märkas är att under andra världskriget var bl.a. fyra sovjetiska fältmarskalkar av 12 från lilleputtstaten. Armenierna är kända som mycket goda krigare. Svante berättade under föredraget att vid hans besök i Stephanakert, huvudstaden, mötte han hästforor och traktorer som nattetid för över gränsen för att dra hem nyttigheter till sina egna bostäder.

Sverige var ordförande i OSSE (Organisationen för Säkerhet och Samlevnad i Europa) 1993 till 94. Man satte

då till en internationell planeringsgrupp under ledning av just, Generalmajor Svante Bergh, för att planera och utföra en insats för att dela parterna och verka för fred.

Han hade initialt en planeringsgrupp om 10 officerare från bl.a. Tyskland, Frankrike, Italien, USA, Tjeckien, Turkiet och Finland. Stabschef var under ett halvår översten Lars Ljung, som avlöstes efter 6 månader utav Generallöjtnanten Claes Göran Fant.

Denna grupp planerade och Svante gjorde sedan många föredragningar för Generalsekreteraren i OSS och inför kongressen. Deras planering gick ut på att de skulle gå in under FN mandat och besätta posteringar främst längs de stora vägarna, men även med smärre styrkor längst gränsen.

Svante berättade vidare att under en period hade officerare insatta i Baku, Stepanakert och Armeniens huvudstad Yerevan, i syfte att sätta press på alla parter. Vi var mycket nära att lyckas. Han berättade att han åt sju avskedsmiddagar tillsammans med de sin gode vän översten Einar Lyth som tjänstgjorde vid den svenska OSSE ambassaden. På startbanan i Frankfurt stod Herkules flygplan beredda att hämta oss för att flyga nästa morgon. Tyvärr blev det uppskjutet varje gång på grund utav att ryssarna i sista stund lade in sitt veto, de var inte alls intresserade av att göra en insats utan ville själva dominera genom att härska. Tyvärr var vi helt beroende av det ryska underhållet. En dag satt jag och förhandlade med ÖB i Nagorno Karabach, då han helt plötsligt sa att armenierna var

Svante Bergh föredragshållare

beredda att dra sig tillbaka. Jag blev förbluffad och vi talade fram och tillbaka tills jag frågade honom: När kan ni tänka er att dra er ur? Ja, säkert senast 2030 sa han allvarligt. Då vi diskuterade detta var 1995 och det är nu 2020. Diktaturer och demokratier har helt olika tidsuppfattningar, då demokratier har val vart fjärde år.

Enda flygplanet i Europa som vågade gå ner i krigszonen var Berlusconi's privatplan. Inflygningen gjordes alltid via Baku. Vi militärer med all vår utrustning blandades med lättklädda flygvärdinnor som bjöd på kaviar och champagne.

Efter 13 månader blev Svante Bergh avlöst för att åka hem och bli departementsråd hos försvarsministern Anders Björk i internationella frågor.

Slutord: Konflikten är alltså inte över.

Efter en trevlig och mycket intressant berättelse från verkligheten var vi åhörare mycket nöjda med vår kväll samtidigt fick vi en tankeställare: Blir aldrig världen bättre?

Tyvärr har oroligheterna i detta område åter blossat upp. Åter igen hörs kanonmullret.

LARS REHN,
EN AV MÅNGA MYCKET
NÖJDA ÅHÖRARE

75 år sedan Hiroshima

I år är det 75 år sedan då Hiroshima och Nagasaki utplånades av de första Atombombarna. Tusentals civila dödades, Japan gav upp och äntligen fred i världen.

Senare har vi genom televisionen fått följa förberedelserna för USA:s framtagning av de båda fruktansvärda bombarna som gjorde slut på andra världskriget. När man såg bombernas fruktansvärda verkan och tänker i nutid då det finns sju-åtta länder som innehar kunskapen blir man rädd, mycket rädd. I de länder som har kunskapen får man hoppas att ingen prestigesgalen ledare vill visa sin makt och använda detta hemiska vapen.

Japan drabbades hårt i krigets slutskede. I den nästan försvarslösa huvudstaden Tokyo dödades över 100 000 människor i bombanfall. En kort tid därefter, i augusti, fälldes världens första atombomber över Hiroshima och Nagasaki, som dödade 110 000 människor och utplånade det mesta av bebyggelsen. Efterhand har många frågat sig, var detta nödvändigt? Japan var så gott som besegrat och i så fall var det ett förskräckligt experiment. Till USA:s försvar var att det kanske räddade många av dess soldater vid en tänkt invasion.

LARS REHN

Fika vid torpafton

Torpafton

Som alla vet och förstår har Covid-19 satt sina hinder med föredrag och liknande under nästan hela våren. Vågar vi eller inte samla medlemmarna i en lite större träff? Jo om alla lovade att respektera och hålla avstånd till varandra skulle det säkert fungera åtminstone utomhus.

Sagt och gjort. Torsdagen 13 augusti ordnade vår Kamratförening med Jan Andersson i spetsen, med hjälp utav flera av föreningens medlemmar en Torpafton. Det bjöds på både kaffe och varmkorv.

När alla hade inmundigat det som bjöds på, kom då kvällens höjdpunkt. Artisten Johanna Lillvik med sina fyra orkestermedlemmar bjöd oss på en riktig "Blues Afton". Till de femtiotalet åhörarnas glädje bjöds på både gammalt och nytt. Johannas orkestermedlemmar hanterade med bravur både

Johanna Lillvik

keyboard, trummor, saxofon och gitarr. Åhörarna, som var både äldre och yngre, så förstod man på deras miner att det för oss alla var mycket njutbar musik och sång.

Att sedan vädret visade upp sin vackra sida med sol och lagom värme, gjorde det hela till en festlig kväll.

Tack Johanna och grabbarna.

LARS

Nytt tak på vårt fina soldattorp

Kamratföreningens fina gamla soldattorp från 1704 har blivit ännu vackrare. Torpet som invigdes där det nu står inne på regementsområdet kom på plats där 1930. Den sista indelte soldaten hette Ladd, därav namnet. En sonson till honom var den berömde skådespelaren Allan Ladd boende i USA.

Tidens tand gnager även på gamla torp och taket blev allt sämre, något måste göras och de båda som sköter torpet Åke Hell och Bo Axberg var bekymrade. Driftige Jan Andersson kontaktade ett företag vid namn "Freman

Bygg AB" som har mycket bra kunskap hur man lägger tak. Firman har genom några kunniga polacker mycket bra kunskap om hur man renoverar gamla hus på rätt sätt. Torpets tak var klätt med spånor som nu är ersatt av enkupigt tegel. Teglet som nu lades på var begagnat och kom från Göteborg. Att teglet var begagnat gör att taket ser tidsenligt ut. Arbetet fick mycket beröm av inspektören från länsstyrelsen.

Kostnaden om vi räknar med de bidrag vi fått borde ligga på ca 8 000 kronor för föreningen. Vi är mycket nöjda med det arbete som har utförts säger Jan, Åke och Bo.

LARS REHN

Nytt tak på Laddatorpet

Hotet mot Sverige

Generalmajoren Stefan Kristiansson gav oss ett utav höstens fina föredrag .

På grund av covid-19 har flera av föreningens tänkta föredrag blivit inställda. Många av våra sedvanliga åhörare har tyckt det fattats något i den vanliga gemenskapen men så ordnade vår bibliotekarie Saga Brandt tillsammans med Leif Nilsson så att åhörarna fick sitta på varannan bänk med gott om utrymme till "grannen". Så torsdagen 16 oktober fick föreningen besök utav generalmajoren Stefan Kristiansson.

Stefan som tjänstgjort vid MUST talade över ämnet "Hotet mot Sverige", samt om de senaste händelserna som påverkat vår säkerhet. Han berättade om den analys av de hot som har uppstått i vår närhet. Många länder är ute efter "våra" patent och liknande. I flera ambassader finns folk som enbart spionerar på "våra" uppfinningar och nästlar sig in i företagen för att snappa åt sig "godbitar" för att kunna utnyttja detta i egen vinning. Mycket är även ömtåligt för våra innevånare till exempel att om vårt dricksvatten förstörs,

General
Major
Stefan
Kristians-
son

om elen inte fungerar eller mattransporter saboteras. Mycket är de nödvändigheter som importeras till vårt land och tanken på att de fartyg som kommer till Göteborg saboteras och befolkningen blir utan mat mm.

Föredragshållaren framhöll att det läggs väl mycket enbart på det militära hotet och att Ryssland anser redan i dag att det är i krig med väst. De använder till buds stående medel för att få länderna att inte samarbeta och att söndra vår demokrati, därför påverkar man val, använder cyberattacker in i

våra IT-system, statsterrorism, som att förgifta människor, förbereder sabotage mm. Han hade som exempel att man tvingat Marsk att under en period inte kunna leda sina flera tusen fartyg. Syftet är att om möjligt få länder till eftergifter utan militära maktmedel, men hotar med användande och har visat att man är beredd att nyttja dem.

Han nämnde en mycket positiv nyhet som värmde mitt hjärta. Jag som under flera år varit utbildningsledare och ordförande i Borås civilförsvare höll på att bli knäckt när politikerna i början på tjugohundratalets början lade ner allt som var uppbyggt med behövlig materiel och personalkunskap. Enligt föredragshållaren Stefan ska det upprättas igen men tyvärr fattas det till en början cirka fyra miljarder kronor.

Vi åhörare tackar föredragshållaren Stefan Kristiansson för ett mycket givande och bra föredrag. Återigen kunde vi åhörare åka hem med att ha fått lyssna till ett fint föredrag samt fått mycket mer kunskap vad som för sig går ute i världen. Tack Stefan.

LARS REHN

Kamratföreningens "Höstmiddag"

Höstmiddag Jan Andersson m fl.

En tradition som fortsatt även efter vårt regementes nedläggning är vår sedvanliga "Höstmiddag".

Den alltid alerte, Jan Andersson, fixade så det blev en sådan även i detta oroliga år. För smittorisken slopades den sedvanliga dansen vilken ersattes utav musikunderhållning utav en ung mycket lovande man vid namn Arvid Hill.

Trots covid19 blev denna tillställ-

ning mycket lyckad. Stämningen var synnerligen god och med vår utomordentliga kunnige köksmästare Anders Bourghardt kokkonst var alla rätter som vanligt i topp. Vi fick många lovord från kvällens deltagare, som bland annat bestod förutom utav kamratföreningsmedlemmar ett stort antal hemvärnsofficerare med damer.

För många utav deltagarna var det första gången de besökte en "Höstmiddag". Alla tyckte det var en underbar

kväll tillsammans, trevliga deltagare och god mat. Detta gav en känsla, säger Jan, att det nästa år kanske kommer att bli ett rekordår på grund utav att det var över 15 personer som ville vara med men som beroende på covid19 inte kände för att delta på grund utav smittorisken. Trots epidemin var det 33 stycken glada deltagare meddelar Jan.

LARS REHN

Kamratföreningens höstresa

Här berättar en av deltagarna, Lennart Brick om den lyckade resan.

I 15 Kamratförening i Borås gör varje år en resa till något land med temat WW2. Jag har varit med på resor till Tjeckien, Polen, Tyskland (Vita Bussarna), Berlin, Normandie och Finland. Mycket intressanta, spännande och lärorika. Jan Andersson står som arrangör och reseledare.

I år var resan planerad att ske till Ukraina men på grund av pandemin kunde den inte genomföras. I stället erbjöd Jan ett besök till Karlstad där vi skulle titta på Brigadmuseum och Lars Lerins konstutställning. Vi som anmält oss åkte upp i egna bilar.

Vi började med Brigadmuseum som gav oss en förträfflig bild av försvarshistorisk tid efter kriget och kalla kriget. Många minnen från militärtjänstgöringen på 50-talet vad det gäller fordon och annan materiel. Jag stannade till lite extra framför en soldat klädd i den tidens uniformspersedlar. Jag minns speciellt regnskyddet som också kunde tjäna som tält om man kopplade ihop några delar. Befälet påstod även att det var ett bra skydd mot atomvapen. Tvivelaktigt, men ett intressant besök som gav mersmak.

Resegänget vid brigadmuseuret

Efter övernattnig på ett bra men tyvärr pandemirabbat hotell, vi var nästan de enda gästerna. Dagen efter tog vi oss till Sandgrund, det forna danspalatset. Där ställer konstnären Lars Lerin ut sina tavlor. Det var en upplevelse att se hans många konstverk och det var svårt att ta in hur någon kan behandla motiv och färger på ett sådant sätt. Han betraktas som en av de största i sin tid. Verken var en fröjd för ögat och en lisma för själen. Man skulle kunna gå där i timmar.

Under vägen hem till Borås stannade vi till i Kristinehamn för att besöka gamla A9 regementsområde. Det har tagits ett beslut att A9 skall

Reseledaren Jan på vakt.

återuppstå efter nedläggningen för 15 år sedan. Vi vandrade omkring inom området och kunde konstatera att kasern-och andra byggnader var i mycket gott skick. Det har De e inte omvandlats till bostäder och affärsrörelser som andra nedlagda regementen drabbades av. Inte minst I I 15. Nu påbörjas ett återställande av logement och lokaler med andra funktioner och inflyttning med nya värnpliktiga beräknas kunna ske 2025-26. Fint att vi får förstärkning till Försvaret.

Resan var mycket uppskattad och som vanligt väl arrangerad av Jan Andersson. Vi får nu hoppas att resan till Ukraina eller någon annan stans kan äga rum nästa år.

LENNART

Från "Göteborgs-posten elfte juni 1896"

Ryktesvis har försummits, att i det förslag, som genom Fortifikationen i Stockholm uppgöres till Göteborgs befästande, skulle bland annat afses, att en ny kår fästingsartilleri skulle uppsättas, hvilken i så fall enligt förslaget borde förläggas till nya varfet, dit äfven en del af flottan skulle förläggas.

På nya Elfsborg skulle anbringas lättare pjäser i torn för försvarande af minlinierna äfvensom ett pansartorn för frambringande af elektriska ljuskällor för upplysning av fjordarne. Vid Askimsfjordden, som är synnerligen lämplig för att därifrån bombardera Göteborg, men däremot icke så lämplig för landstigning, skall enligt förslaget komma att anläggas ett haubits-strandbatteri.

För öfrigt torde det ej vara möjligt att redan nu erhålla några detaljerade uppgifter om planerna i fråga.

Då flottan och en ny kår fästningsartilleri skulle komma att inrymmas på Nya Varfet, torde möjligen fängelseerna derstädes komma att förflyttas. Om något dyligt förekommer annat än förslagsvis är deremot ej godt att säga.

HANS GERLACH

Musik vid starten

Regementsmarschen 2020

För 13 gången ordnade Älvsborgs Regementes Kamratförening marschen mellan Fristad till f.d. Älvsborgs Regemente

Den festlighet som brukar prägla marschen med att hemvärnets med Bataljonschefen i spetsen uteblev p.g.a. Covid19. För att hedra de soldater som vid regementets flyttning från Fristad hed till Borås år 1914 har vi sedan år 2008 anordnat en marsch från den gamla till den nya förlägningsplatsen, så även i år. Föregående år har Hemvärnets musikkår spelat vid startplatsen men i år fick vi lyssna på ståtliga toner från Fristadsorkestern, som i sina tidsenliga uniformer, spelade mycket passande marschen "Heja Fristad" samt mycket annan fin och medryckande marschmusik, ett stort TACK för den fina musiken.

Tydligt på grund av smittorisken decimerade antalet deltagare från det vanliga runt hundrafemtio till endast tretton stycken. Näja, vädret var skapligt och de tretton var nöjda med sin dag. Som brukligt fanns två vätskestationer under vägen, som vanligt bemannade utav hemvärnets trevliga grabbar som återkommer varje år och vid starten satt en trevlig hemvärnstjej och gav de startade instruktioner om marschen.

Vid målet vankades ärtsoppa med tillbehör. Hemvärnets kockar ersattes denna gång utav Irene Samuelsson som stod för ärtsoppan mm. Åke Hell hade som vanligt dukat upp med bord och stolar utanför □Laddatorpet." Föreningens vice ordförande, Jan Andersson, hängde den sedvanliga medaljen runt halsen på marschdeltagarna.

På bilderna ser vi: Fristadsorkestern, starten. Det marscherande paret

Koll på deltagarna

är Lotti och Svante Ragnvaldsson, samt de två stronga grabbarna Johan Swartling och Bengt Engelbretksson

LARS REHN

Trevligt att delta

Under marschen

Projektledare Bjarne Flyborg berättar om arbetet med "Konungens Kanoner" för mottagarna som representeras av chef H.M. Konungens stab - Generallöjtnant Jan Salestrand, chef Kommendantstaben - överstelöjtnant Richard Beck-Friis, chef Militärregion Mitt - överste Thomas Karlsson, FD chef Kommendantstaben - kapten Johan Medin samt regementschef Ing2 - överste Michael Ginér.

Kanonerna på Drottningholm

Ni som gjort högvakten på Drottningholm har kanske saknat kanonerna och undrat var de varit.

De har det senaste två åren varit hos Artilleriavdelningen i Göteborg för renovering.

Hösten 2017 kom en fråga till Artilleriavdelningen, från Drottningholms slott, om vi kunde renovera de två kanoner som står på utanför högvaktsflygen. Detta såg vi som ett ärofyllt uppdrag som vi gärna ville åta oss.

En budget avsattes och Bjarne Flyborg utsågs till projektledare. Det har varit

ett mycket intressant och lärorikt projekt med många utmaningar.

Det har även inneburit en rejäl fördjupning i det tidiga artilleriet. Totalt tog renoveringen över 2000 timmar

Sommaren 2018 kom en krontransport till Artilleriavdelningen med en last av två kanoner. När de lyftes av och ställdes på marken framgick det tydligt hur skicket var, där den ena lavetten var i mycket dåligt skick och höll på att dela sig helt. Den lavetten gick inte att renovera utan här måste en helt ny lavett tillverkas. Det som höll ihop lavetten var järnbeslag och färg, tur att den inte rasat tidigare.

Den andra lavetten var i bättre skick och troligen möjlig att renovera, men all plastfärg och spackel måste tas bort

Lavetterna var tillverkade i ek. Ek i dessa dimensioner finns inte på hyllan utan behövde specialbeställas. Vi fann

Provskjutning

Högvakten och Artilleriavdelningen uppställda för avlämnande till Kommendanten.

ett sågverk i Forsvik, som sågade ek i dessa dimensioner. Vi köpte 1,5 ton ek och när vi skulle lyfta in träet, krävdes det fyra man för att lyfta en plank.

Vi fick ta hjälp av ett snickeri för att bearbeta ekplankorna som vägde närmare 200 kg. På en dag lyckades vi med deras hjälp såga och hyvla ut lavettbenen, nästan 100 kg ek togs bort. Nu var plankorna lite mer lättanterliga och två man orkade lyfta dem. Därefter togs sidorna hem till vårt eget snickeri där arbetet fortsatte. Finputsning för att anpassa metallbeslagen till träet var något som tog sin tid med fil och hyvel. En ny svans tillverkades som ska sitta mellan lavettsidornas bakre del. Svansen är konisk och ett par cm tunnare i bakkant vilket innebär ett stort antal mätningar. Vinkeln på svansen styr den slutliga vinkeln mellan lavettsidorna så det var viktigt att det blev rätt, annars får inte eldröret plats.

Vårt motto var "Mät två gånger, såga en gång"

En hel del hål skall borrar tvärs igenom lavetten. Att borra 50 cm rakt i hård ek är inte så enkelt.

En person borrar och en person har koll på vinklarna, höjd och sida. Bultarna måste passa i beslagen på båda sidorna, tvärs igenom sidorna

När nu alla nytillverkade trädelar till lavetten var klara kom den stora utmaningen. Det var att få ihop lavettsidorna i rätta vinklar, annars kommer eldrörstapparna inte att passa in i överfallen eller kan eldröret hamna snett. Det måste stämma i både höjd, vinklar och sida. Det skall fräsas ut på rätt ställe, i rätt djup och på samma ställe i båda lavettsidorna. Vi har mätt och kontrollmätt längre tid än vad vi har fräst. Därefter skulle sidorna sät-

Före och efter

Här står kanonerna på sin plats

tas ihop - inget lim utan det skall hållas ihop med bultarna. Efter en hel del putsande så satt alla delar på plats och på rätt sätt.

Vi insåg tidigt att vi inte kunde tillverka nya hjul utan vi måste renovera dem som satt på kanonerna. Vid tidigare renoveringar har man bara kilat för att stadga upp hjulen, vilket har medfört att omkretsen på hjulen blivit större och till slut har ekarna släppt mellan nav och löt. Vi pillade ut alla kilar och lossade på en del spikar och bultar. Några spikar var i så dåligt skick att dom ramlade ut av sig själv. Därefter drog vi ihop hjulet med hjälp av spännband. Spänna, sedan skaka och banka och spänna lite till. Omkretsen minskade med ett antal centimeter efter denna process. Sedan fylldes alla glipor och sprickor i med träkilar och lim.

Nu var det dags att montera ihop lavetten. Hjulaxeln passas in och beslagen sätts på plats. Hjulen monteras innan det slutligen var dags att lyfta i eldrören. Vi avslutade vårt arbete med att göra en funktionskontroll

Överlämnande av kanonerna till Drottningholm 17 oktober 2020

Kanonerna har varit saknade så det var med stor förväntan som högvakten såg fram emot att äntligen få tillbaka sina kanoner. Artilleriavdelningen blev väl mottagna och det märktes att arbetet med renoveringen skattades högt.

Arbete med kanonerna

BJARNE FLYBORG PROJEKTLEDARE
"KUNGENS KANONER"
ARTILLERIAVDELNINGEN
I GÖTEBORG 2018 - 2020

Göteborgs Hemvärns Veteranförening

2020 kommer för vår del att gå till historien som ett förlorat år. Vi hade många planer inför året med resor och andra studiebesök.

Vad vi hann med var två styrelsemöten i januari och februari samt vårt årsmöte i Mars. Sedan överfölls av Covid-pandemin och vi fick ställa in alla planerade aktiviteter, med förhoppning om att det snart skulle vara över.

Vi kunde för första gången inte vara med vid kuverteringen av tidningen Älvsborgarna där vi brukar ställa upp med ett 15 talpersoner. Utskicken gick trots detta mycket bra med hjälp av

Älvsborgsgruppen och GarnEs personal.

Så kom sommaren och vi fick visst hopp om att kunna träffas, men då kom andra vågen som vi upplever nu och satte stopp för allt.

Inget firande av Hemvärnets 80 årsjubileum, inget Julbord, inget 20 årsjubileum för vår förening mm. Vi saknar kontakten med våra medlemmar och hoppas att det kommer att lösa sig under 2021 så att vi kan återuppta våra aktiviteter och firanden.

**HÅLL UT –
BÄTTRE TIDER KOMMER.**

Så till de mer tråkiga nyheterna nedan.

FAKTA

Göteborgs Hemvärns Veteranförening – GHVF

Du är välkommen att bli medlem i vår förening. Medlemskap i föreningen kan erhållas av varje Hemvärvsveteran, samt de som aktivt arbetat för Hemvärnets bästa under många år.

Vår målsättning är bland annat att främja och utveckla den sociala gemenskapen hos våra medlemmar, att främja studier och studiebesök i ämnen som berör försvaret och samhället och att anordna kamratträffar/möten/resor under gemytliga former.

Kontakta vår ordf. B.G.Tönnäng 070-3581594 eller sekr. J Jörgensen 0708-255452
Du kan också anmäla dig på ghvfgbg@gmail.com

Under året har några medlemmar lämnat oss, dock ingen i Covid 19

John Jörgensen
19371214-20201022
83 år gammal.

John var med och bildade Veteranföreningen år 2000 och har sedan dess suttit i styrelsen på olika positioner, nu senast som sekreterare. Vi kommer att sakna honom i vårt arbete.

John gick med i hemvärdet 1979 och gick genast många utbildningar.

Redan 1984 blev han förordnad hemvärnskompanichef.

Efter ytterligare utbildningar blev han 1989 ställföreträdande hemvärnskretschef. 1991 fick Vår sekreterare har gått ur tiden. Efter en tids sjukdom avled John Jörgensen den 22 oktober han övertaga befälet över Östra Hemvärnskretsen (Nuvarande Bataljonschef). Denna befattning hade han i många år och gick många högre utbildningar.

John Jörgensen

Efter avslutad karriär gick han över till att bli Hemvärvsveteran.

Han var med i Hemvärdet i 41 år.

Uno Hansson

19351220- Mars 2020
Tillhörde Kungälv. Avled mars månad 85 år gammal hade varit med i HV i 40 år

Ingemar Karlsson

19460914-20200521
Tillhörde skärgårdskretsen. Avled 74 år gammal. Varit med HV i 53 år

Bengt Rutgersson

19370517-20200814
Tillhörde Gbg Östra avled 83 år gammal. Varit med i HV 44 år

Vi lyser frid över deras minne

Och sänder våra varma hälsningar till Familjerna.

VID PENNAN BENGT G TÖNNÄNG

B POSTTIDNING
Returadress:
Älvsborgarna, Göteborgs Garnison
Box 5155, 426 05 V Frölunda

20558569

FÖRENINGEN FÖR GÖTEBORGS FÖRSVAR

Föreningen har sedan dess bildande 1912 haft som ändamål "att under samverkan med militär eller annan myndighet stärka rikets försvar inom Göteborg och Västsverige".

Föreningen anordnar försvars- och säkerhetspolitiska informationsmöten, seminarier och debatter där kvalificerade deltagare från politik, myndigheter och akademi bidrar. Som medlem får man den fristående försvarstidningen "Vårt Försvar".

För att bli medlem betalas medlemsavgiften på 200 kronor för ständigt medlemskap till föreningens bankgiro 5703-5263. Skicka samtidigt ett mejl till sekreterare@goteborgsforsvar.se med ditt namn, adress och telefonnummer.

FÖRENINGEN HAR EN EGEN HEMSIDA:

www.goteborgsforsvar.se Surfa in och ta del av vårt program med föreläsningar och annan information!

VÅRT FÖRSVAR

Oberoende tidskrift sedan 1890

Nr 3, Oktober 2018

Tidningen utkommer fyra gånger per år och innehåller många artiklar av stort värde för den som vill följa med i försvarsdebatten.

Återanvänd gärna tidningen genom att låta den hitta nya läsare.
Arbetsplatsens fikarum, släkting, pizzabutiken, frisören, idrottsklubben osv.